ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

1995 йил
19 май
ЖУМА
№ 20 (5.644)
сотувда
эркин нархда

Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-сиёсий газетаси • 1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ МАЖЛИСИ

16 май куни Тошкентда республика Вазирлар Маҳкамасининг мажлиси бўлди. Уни Президент Ислом Каримов бошқарди. Мажлисда вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимлари, Вазирлар Маҳкамаси тармоқлари, вазирликлар, идоралар, давлат қўмиталари, уюшмалар, бирлашмалар, банклар ва йирик корхоналар раҳбарлари иштирок этди.

Мажлисда республикамизда иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш бўйича 1995 йилнинг биринчи чораги дастурини амалга ошириш ва биринчи ярим йилликни муваффақиятли якунлаш, товарлар /ишлар, хизматлар/ экспорти буйича кўзда тутилган ҳажмларнинг бажарилишини таъминлаш тўғрисидаги масалалар муҳокама қилинди.

Республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Бош вазир ўринбосарлари Ю. Пайгин, В. Чжен, Марказий банк бошқаруви раиси Ф. Муллажонов, Қорақалпоғистон Вазирлар Кенгаши Раиси Б. Жуманиёзов ана шу масалалар юзасидан ахборот бердилар.

Президент Ислом Каримов мажлисда нутқ сўзлади.

Вазирлар Маҳкамаси мажлисида муҳокама этилган масалалар юзасидан қарор қабул қилинди.

Мажлисда республика Олий Мажлиси Раиси Э. Халилов, Бош вазир А. Муталов қатнашди.

/ЎзА/

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ХЎЖАЛИКЛАР ИХТИЁРИДА ҚОЛДИРИЛАДИГАН ПАХТА ТОЛАСИ, ПИЛЛА, ЖУН ВА ҚОРАКЎЛ ТЕРИ СОТИЛИШИНИ ТАЪМИНЛОВЧИ ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКА ВА ВИЛОЯТ УЮШМАЛАРИНИ ТУГАТИШ ТЎҒРИСИДА

Хўжаликлар ихтиёрида қолдириладиган қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сотишда уларнинг мустақиллигини кенгайтириш мақсадида:

1.Хўжаликлар ихтиёрида қолдириладиган пахта толаси, пилла, жун ва қоракўл тери сотилишини таъминловчи Қорақалпоғистон республика ва вилоят уюшмалари муассис-хўжаликларининг уларни тугатиш тўғрисидаги таклифи қабул қилинсин. Муассислар уюшмаларнинг қонунда белгиланган тартибда тугатилишини таъминласинлар.

2. «Хўжаликлар ихтиёрида қолдириладиган пахта толаси, пилла, жун ва қоракўл тери сотилишини таъминловчи Қорақалпоғистон республика ва вилоят уюшмаларини ташкил қилиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1992 йил 7 октябрдаги Фармони ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

3. Вазирлар Маҳкамаси бир ҳафта муддат ичида ушбу масала юзасидан қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 17 май

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

1995 ЙИЛДА БОШОҚЛИ ДОН ЭКИНЛАРИ ҲОСИЛИНИ ЙИҒИШТИРИБ ОЛИШ ВА ДАВЛАТГА ТОПШИРИШНИ РАҒБАТЛАНТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Республиканинг дон мустақиллигини мустаҳкамлаш, бошоқли дон экинлари ҳосилини йиғиштириб олишни жадал тугаллаш ва давлат ресурсларига дон топширишни кўпайтириш борасида хўжаликларни рағбатлантириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. 1995 йилда бошоқли экинлар донини прейскурант нархларда харид қилиш ҳажми 1420 минг тонна миқдорида белгилансин ва «Ўздонмаҳсулот» давлат корпорациясига камида 680 минг тонна донни эркин нархларда қўшимча равишда сотиб олиш юзасидан контрактация шартномалари тузилишини таъминлаш юклатилсин.

Бошоқли экинлар дони учун прейскурант нархлар иловага мувофиқ белгилансин.

Хўжаликлар томонидан донни дон қабул қилиш пунктларига етказиб бериш бўйича транспорт харажатлари «Ўздонмаҳсулот» давлат корпорацияси корхоналари ҳисобига қоплансин.

2. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ва «Ўзқишлоқхўжаликтаъминоттузатиш» давлат-кооператив қўмитасининг Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ҳамда вилоятлар ҳокимликлари билан келишилган бошоқли экинлар донини йиғиштириб олиш ва топшириш муддатлари бўйича таклифларига розилик берилсин.

3. Ўрим-йиғим ишларини жадаллаштириш ва ҳисоб-китобларни ўз вақтида ўтказиш учун «Ўздонмаҳсулот» давлат корпорацияси 1995 йилнинг май ойида қишлоқ хўжалиги корхоналарига харид қилинадиган жами дон миқдори қийматининг 40 фоизгачаси аванс тариқасида берилишини таъминласин, дон учун узил-кесил ҳисоб-китобларни унинг амалда харид қилинишига қараб ўтказсин.

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва туманлар ҳокимликлари, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, «Ўзмевасабзавотузумсаноат» уюшмаси ва Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги фанлари академияси берилган авансдан иш ҳақи тўлаш, ёнилғи-мойлаш материаллари, ўғитлар, ўсимликларни ҳимоя қилишнинг кимёвий ва биологик воситалари, қишлоқ хўжалиги техникаси ва уларга эҳтиёт қисмлар, хизмат кўрсатувчи корхоналар билан ҳисоб-китоб қилиш учун фойдаланилиши устидан назоратни таъминласинлар.

4. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги (Ҳусанов) Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги фанлари академияси билан биргаликда дон ўрим-йиғимида банд бўлган ходимлар меҳнатига ҳақ тўлаш ва уларни моддий рағбатлантириш бўйича тавсияномаларни бир ҳафта муддатда хўжаликларга етказсин. Дон ўрим-йиғимида моддий рағбатлантиришни кучайтириш учун хўжаликларга комбайнчилар ҳамда ўрим-йиғим ишларида банд бўлган бошқа ходимлар билан ҳар беш ва ўн кунда ҳисоб-китоб қилиш тавсия этилсин. Ўрим-йиғим мавсуми тугагач, бажарган ишига қараб комбайнчиларга икки тоннагача, юк автомашиналари ҳайдовчиларига ва ўрим-йиғимдаги қўл ишларида қатнашганларга бир тоннагача дон берган ҳолда маҳсулот билан иш ҳақи тўлаш қўллансин.

Марказий банк, «Ўзагросаноатбанк», «Ўзсаноатқурилишбанк» ўрим-йиғим мавсуми қатнашчилари билан ўз вақтида ҳисоб-китоб қилиш учун хўжаликларни нақд пул билан таъминласинлар.

5. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ҳокимликлари, Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги (Ҳусанов), «Ўзқишлоқхўжаликтаъминоттузатиш» (Жабборов), «Ўзмевасабзавотузумсаноат» уюшмаси (Носиров), «Ўздонмаҳсулот» давлат корпорацияси:

Шу йилнинг 20 майигача дон ўриш-йиғиш комбайнларини, йиғиб олинган донни ташиш учун транспорт воситаларини, уруғлик донни тозалаш машиналарини, хирмонларни, юклаш воситаларини, ёнғинга қарши курашиш ва бошқа асбоб-анжомларни тайёрлаб қўйишни таъминласинлар. Зарур эҳтиёт қисмлар ва резина-техника буюмлари резервларини яратиш чора-тадбирларини кўрсинлар. Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар бўйича комбайнларни дон ўрим-йиғимига чиқаришни амалга оширсинлар;

суғориладиган ерлардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш учун бошоқли дон экинлари ҳосили ўрим-йиғими тугагач, бўшаган майдонларни тайёрлаш ҳамда дон ва силосбоп маккажўхори, картошка, сабзавот ва ўсиш даври қисқа бўлган бошқа экинларни вилоятлар бўйича такрорий экиш ишларини қисқа муддатларда ўтказсинлар;

бошоқли дон экинлари ҳосилини ўз вақтида ўриб-йиғиб олишда ва ерларни такрорий экин экишга тайёрлашда фермерларга ва аҳолига амалий ёрдам кўрсатсинлар.

6. «Ўзмашсаноат» уюшмаси (Собиров) ва «Ўзқишлоқхўжаликтаъминоттузатиш» давлат-кооператив қўмитаси (Жабборов) дон ҳосилини йиғиштириб олиш даврида саноат корхоналарини хўжаликларга техника ёрдами кўрсатиш вазифаси билан туманларга бириктириб қўйсинлар.

7. «Ўздонмаҳсулот» давлат корпорацияси (Маҳамаджонов):

1995 йилги дон ҳосилининг элеваторларда, дон қабул қилиш корхоналарида ва узоқ пунктларда, дон етиштириш жойларида узлуксиз қабул қилиб олинишини таъминласин;

донни давлат ресурсларига кўплаб топширтириш мақсадида жамоа хўжаликлари, кооперативларнинг уюшмалари, хўжаликларнинг бошқа турлари, шунингдек, деҳқон (фермер) хўжаликлари билан донни эркин нархларда харид қилиш учун шартномалар тузиш ишларини авж олдирсин.

8. Қишлоқ хўжалиги вазирлигига ва «Ўздонмаҳсулот» давлат корпорациясига, «Ўзмевасабзавотузумсаноат» уюшмасига, Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги фанлари академиясига 1996 йил ҳосили учун бошоқли дон экинлари уруғлигини ғамлаб қўйишни таъминлаш тавсия қилинсин.

9. Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, «Ўздонмаҳсулот» давлат корпорацияси, Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги, Андижон, Наманган ва Фарғона вилоятлари ҳокимликлари зарурат бўлганда қайд этилган вилоятларнинг хўжаликларида 1996 йил ҳосили учун экиш мақсадида буғдойнинг серҳосил навлари уруғликларини республика ташқарисидан келтиришни таъминласинлар.

10. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ва Ички ишлар вазирлиги, «Ўзмевасабзавотузумсаноат» уюшмаси, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ҳокимликлари дон ҳосилини йиғиштириб олиш жойларида, уларни хирмонга ва дон қабул қилиш пунктларига, шунингдек, сақлаш жойларига ташиш чоғида қатъий қўриқланишини ва ҳисобга олинишини таъминласинлар, бунинг учун назорат постлари ташкил этсинлар.

11. «Ўзавтотранс» давлат корпорацияси (Аҳметов), «Ўзқишлоқхўжаликтаъминоттузатиш» давлат-кооператив қўмитаси дон ҳосилини йиғиштириб олиш даврида Жиззах, Қашқадарё ва Самарқанд вилоятлари хўжаликлари билан шартномалар асосида, автомашиналарнинг 2 сменада ишлашини ҳисобга олган ҳолда, юк автомобилларини ҳайдовчилар, хизмат кўрсатувчи ходимлар ва тузатиш воситалари билан биргаликда хўжаликларнинг буюртманомаларига мувофиқ миқдорда ва муддатларда юборсинлар.

12. «Ўздавнефтмаҳсулот» бирлашмаси дон ҳосилини йиғиштириб олиш ва ташиш учун ёнилғи-мойлаш материалларининг зарур захирасини яратсин, уларнинг хўжаликларга узлуксиз берилишини таъминласин.

13. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 15 май.

Вазирлар Маҳкамасининг 1995 йил 15 майдаги қарорига илова

1995 йилги бошоқли экинлар дони учун харид нархлари

	бир тоннаси учун, сўм
буғдой	2000
жавдар	1730
арпа	1600

ҒАЛЛАКОРЛАР АҲДИ БАЛАНД

Жаннатмакон ўлкамизда пишиқчилик бошланди. Бозорлар сархил ҳўл меваю янги узилган сабзавотларга тўлган. Худо хоҳласа, омборлар ҳам донга тўладиган кунлар яқин. Тўқчиликнинг, маъмурчиликнинг бош омили ˚ мана шу ғалламиз.

Дарҳақиқат, бугун ғаллакорнинг ширин ташвишлари ниҳоятда ортган. Қалб қўрини бериб парваришлаган экинини вақтида саранжомлаб олсам дейди. Шу ўйлар, ўримга тараддуд унинг ҳаловатини олган.

Ҳа, ҳамма жойда қанча меҳнат, қанча харажат эвазига етилган ҳосилни саноқли кунларда йиғиштириб олиш тараддуди авжида. Қолаверса, ғалладан бўшаган майдонларга бошқа экинларни кечиктирмай экиб олиш керак. Хўш, ўрим-йиғим мавсумига жойларда қандай ҳозирлик кўрилаяпти? Нима етишмовчиликлар бор? Ушбу саволларга жавоб олиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалик вазирлигининг етакчи мутахассислари ҳамда туман ва хўжалик раҳбарлари, ғаллакорлар билан суҳбатлашдик.

Анорқул ЙЎЛДОШЕВ, Янгийўл туманидаги «Ниёзбош» жамоа хўжалиги ғаллачилик бригадаси бошлиғи, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган пахтакор, уруш фахрийси:

— Ёшим етмиш саккизда. Эсимни танибманки, даладаман. Шундан буён ғалла, пахта билан тиллашаман. Мустақил юртимиз фаровонлигига озми-кўпми ҳисса қўшаётганимдан қувонаман.

Ғаллакорлик ота-бобомиздан қолган қутлуғ касб. Ғалласи мўлнинг толеи баланд, дейдилар. Ўзингдан чиққанига, омборингда доим дон бўлганига нима етсин. Эртанги кундан кўнгли хотиржам инсоннинг иши унади, топган-тутганида барака бўлади.

Давлатимиз раҳбарларининг саъй-ҳаракати туфайли ғаллачиликка эътибор кучайтирилгани хўп улуғ иш бўлди. Ғалла мустақиллигига, дон сероблигига замин яратилди. Хўжалигимизда бу йил 850 гектар ерда ҳосил етиштирилди. Шунинг 225 гектар бизнинг бригада тасарруфида.

Ниёзбошликлар деҳқончилик илмини яхши билишади. Уларга ер ва шароит бўлса кифоя, бутун меҳрларини бахшида этиб кўзланган ҳосилни ундиришади. Мавжуд экинзор саккизта оилавий пудратчиларга бўлиб берилган. Ҳосил етилиши кўнгилдагидек. Яқин кунларда ўрим-йиғимга киришамиз.

Хўжалик раҳбари Ғофуржон Қўчқоров ва бош ҳосилот Маҳамаджон Муҳиддинов мавсумга керакли техника ва анжомларни тайёрлашга бош-қош бўлишди. Ғалла ўрадиган комбайнлар етарли. Қўл ўримини ҳам бўшаштирмаймиз. Меҳнатга ҳақ тўлаш, маданий-маиший тадбирлар белгиланди. Ғолиблар ҳар беш кунда рағбатлантирилади. Моддий манфаатдорлик иш суръатини кўтариш, ҳосил исрофгарчилигига йўл қўймаслик гаровидир. Юмуш қанчалик сифатли адо этилса, деҳқон шунча кўп фойда олишини билади. Илгаригидек унинг тепасида туриб кўрсатма беришнинг ҳожати йўқ. Ниятимизга етказса, қисқа муддатда ҳар гектар майдондан режадаги 33,7 ўрнига 40 центнерлан ҳосил олиш имкони бор.

Абдураззоқ АБДУНАЗАРОВ, Гулистон тумани ҳокимининг муовини:

— Очиғини айтиш керак, бултур ҳосилдорлик яхши бўлмади. Туман бўйича ҳар гектар ердан ўртача 23 центнердан ҳосил йиғилди. Баъзи хўжаликлар кўрсаткичи ҳатто шунга ҳам етмади. Туманимиз раҳбарлари, мутахассислар йиғилишиб, йўл қўйилган хатоларни таҳлил қилдик.

Куздаёқ 7800 гектар ерга ғалла сепилди. Парваришлаш, ўғитлаш ишлари талаб даражасида ташкил этилди. Шу ойнинг охирларида ўрим-йиғимга жадал киришамиз.

Комбайнлар етишмаслигини ҳисобга олиб қўл ўримга ҳозирликни кўриб қўйдик. Бир сотих ғаллани қўлда ўрганга 5 килограмм буғдой беришга қарор қилинди. Бу кўпчиликни қизиқтириб қўйди. Тумандаги ташкилотлар ва муассасалар ҳам ташаббус билан чиқишаяпти. 500 гектар ғаллазорни қўлда саранжомлашни мўлжаллаяпмиз.

Май ойининг саккизинчи ва тўққизинчи кунлари ўтган кучли шамол ва қаттиқ ёғингарчилик оқибатида салкам 400 гектардаги ўсимлик ётиб қолди. Шу жойлардаги ҳосилнинг тўкилиб сочилишига йўл қўймай омборга тўкиш асосий вазифаларимиздан. Ахир нон ҳам, уволи ҳам нон деб бежиз айтишмаган.

Мавжуд 28 та комбайн сифатли таъмирланди. Тожикистон Республикасининг Хўжанд вилоятидан 16 та комбайн келтирилди. Булар эҳтиёжимизнинг учдан икки қисмини қондиради, холос. Шу боис вилоят раҳбарларидан мадад сўрадик. Улар бизга 20 та комбайн жўнатадиган бўлишди. Шунча техникага эга бўлсак мавсумни қисқа муддатда, сифатли ўтказишимизни кафолатлайди. Бир гектар ердаги ғаллани йиғиштирган комбайнчига 50 килограмм дон иш ҳақи сифатида тўланади.

Туман бўйича ғалланинг ўртача ҳосилдорликни 33-35 центнерга кўтариш мақсадимиз. Ғаллакор ва ҳашарчилар унумли ишлашлари учун барча тадорукни кўриб қўйдик. Экиндан бўшаган майдонларга пешма-пеш пахта, силос учун макка, мош, полиз, сабзавот уруғликлари қадалади.

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалик вазирлиги ғалла етиштириш бошқармасининг етакчи мутахассиси Тельман АЗИМОВ шарҳи:

— Шуниси қувончлики, бу йил олдинги йилларга нисбатан ғалла бир ҳафта олдин етилди. Мамлакатимиз ғаллакорларининг фидокорона меҳнати самараси бу. Сурхондарё вилоятида эса арпа ўрими бошланди.

Эрта баҳорда 1379 минг гектардаги ғалла икки марта озиқлантирилди. 2-3 марта суғорилди. Мўл ҳосилга замин яратилди. Республикамиз бўйича 3 миллион 300 минг тонна ғалла етиштириш режалаштирилган. Унинг 2 миллион 200 минг тоннаси суғориладиган майдонлардан, 500 минг тоннаси лалмидан йиғиштириш кўзда тутилган. Умуман сувли ерлардан гектаридан 30 центнердан, лалмидан камида 10 центнерлан ҳосил тўплаш мўлжалланган.

Юртбошимизнинг ғаллакорлар, мавсумда иштирок этувчиларга кўрсатаётган ғамхўрлигини алоҳида таъкидлаш жоиз. Ғалланинг харид нархи тўрт баравар оширилгани деҳқон аҳлини беҳад қувонтирди. Режани бажарган комбайнчи 2 тонна, қўлда ўрганлар ҳамда транспортчилар бир тонна ғалла билан рағбатлантирилади.

Бу йил давлатга 1 миллион 420 минг тонна ғалла топшириш режалаштирилган. Яна шартнома асосида 680 минг тонна сотилади. Жойларда мавсумга пухта ҳозирлик кўрилмоқда. Техника ва механизмларни таъмирлаш ниҳоясига етай деб қолди. Икки мингта яқин янги комбайн олиб келинди. Яна 600 та келтирилади. Маълумки, 8-9 май кунлари мамлакатимизнинг кўпгина жойларида бўлиб ўтган кучли шамол ва ёғингарчилик оқибатида яшнаб турган экинларнинг маълум қисми ётиб қолди. Вазият қўл ўримига эътиборни кучайтиришни тақозо этаётир. Туманлардаги тузатиш-таъмирлаш корхоналарида керакли миқлорла ўроқ тайёрланмоқла. Чунки 90 минг гектардан зиёд майдонлаги ҳосил қўлда ўрилади.

Мавсум бошланди. Бепоён ғаллазорларда меҳнат кўтаринкилиги кундан-кунга авжига чиқаяпти. Ниятимиз, мавсумни энг мақбул муддатда ниҳоясига етказиб, ҳосилдан бўшаган майдонларга пахта, макка, полиз. сабзавот каби экинларни экиб ғанимат дамларда ундириб олиш.

Суҳбатни Равшан БОБОМУҲАМЕДОВ ёзиб олди.

ДАСТУРХОН БАРАКАСИ

Зарафшон дарёсининг икки кокили — Қорадарё ва Оқдарё оралиғида, тарихда машҳур бўлган Миёнқол воҳасида жойлашган Оқдарё тумани деҳқонлари мустақил Ўзбекистонимизнинг тўрт йиллиги нишонланадиган қутлуғ йилда пахта, ғалла ва бошқа қишлоқ хўжалиги экинларидан мўл ҳосил етиштиришга астойдил бел боғлашган. Туман деҳқончилик-саноат уюшмаси раиси Қурбон Шодиевнинг айтишича, оқдарёлик деҳқонлар туманнинг илгариги шуҳратини тиклаш йўлида фидокорона меҳнат қилишаяпти. Ўтган йили вилоятда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш режасини ортиғи билан адо этган туман пахтакорлари 19 минг 530 тонналик хирмон тиклашди. Ғаллачиликда ҳам ҳосилдорлик ошди. Бу йил эса туман ғаллакорлари ҳосилдорликни режадаги 33,7 центнер ўрнига 40 центнерга етказишга аҳд қилишган. 9 минг гектардан зиёд ғаллазорларда эзгу ниятга яраша ҳосил тўпланиб, ғалла ўримига қизғин тайёргарлик кўриб қўйишди.

Биз туман ҳокимининг биринчи ўринбосари Мамашариф Абдуллаев ва бошқа бир гуруҳ мутахассисларни Номоз Пиримқулов номли деҳқон-фермер хўжаликлари уюшмаси далаларида учратдик. Бу хўжаликда 1148 гектар экин майдони бор. Шунинг 280 гектарида пахта, 700 гектарида эса ғалла етиштирилмоқда. Ғаллакорлар гектаридан режадаги 35 центнер ўрнига 40 центнердан хирмон кўтаришмоқчи. 2 та ғалла ўриш комбайни мавсумга тахт. Пахта толаси ҳисобидан сотиб олинган яна битта комбайн ҳадемай хўжалик ихтиёрига етиб келади. Бундан ташқари Жиззах вилоятининг Ғаллаорол туманидаги Ғафур Ғулом номли давлат хўжалиги билан тузилган шартномага кўра, ғалла ўрими мавсумида тағин бир нечта ўрим агрегатлари хўжалик ғаллакорларига ёрдам беради.

Бу йил Оқдарё тумани ғаллазорларида 70 га яқин комбайн қатнашади. 39 та комбайн мавсумга аллақачон шай турибди. Шу кунларда улар ёнига яна 30 таси келиб қўшилади.

Тумандаги Амир Темур номли, «Кумушкент», «Зарафшон», «Ўзбекистон», «Янгиобод» каби хўжаликларда ҳам ҳосил чўғи мўл. Бир қарашда ҳосил бошоқлари тўқ ва дуркунлигидан заминга эгилиб, миришкор — дала соҳибларига худди саломга ва таъзимга чоғлангандай таассурот уйғотади. Насиб этса, 36 минг тонналик Оқдарё ғалласи эл дастурхонга қут-барака бўлиб қўшилади.

Абдулла ТУРДИЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

** ** **

СУРАТДА: (чапдан) туман агрохизмат уюшмаси раҳбари Курбон Шодиев, звено бошлиғи Майсара Ўринова ҳамда деҳқон (фермер) хўжалиги раиси Шуҳрат Неъматовлар ғалла ҳосилини кўздан кечиришяпти.

Н.МУХАММАДЖОНОВ олган сурат.

Туркистон — умумий уйимиз

УЛКАН ЧИНОРНИНГ МУСТАҲКАМ ИЛДИЗЛАРИ

Наманган вилояти Чортоқ тумани ҳокими Турсунбой Пўлатовга мамлакатимиз Президенти фармонига мувофиқ «Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган иқтисодчи» фахрий унвони берилди. Боиси хўжаликда ҳисобчи, бош ҳисобчи, партком котиби, жамоа хўжалиги бошқаруви раиси, РАПО раиси, райком саркотиби, туман Кенгаши раиси сифатида жонбозлик кўрсатган, ҳозирда туман ҳокими лавозимида ибратли фаолият юритаётган бу моҳир ташкилотчи, иқтидорли мутахассис садоқатли, билимдон кадрларга суянган ҳолда барчани мақсад сари тўла сафарбар этишга эришмоқда. Ҳамма соҳа бирдек ривожланмоқда. Давлатга пахта, мева, сабзавот, картошка, дон, гўшт, сут ва бошқа неъматлар топшириш юзасидан белгиланган режалар сурункасига зиёдаси билан адо этилмоқда. Чортоқликлар тажрибаси кенг оммалашмоқда.

Т. Пўлатов Ўзбекистон Олий Мажлиси депутати, қўш орден ва медаллар соҳиби, икки фарзанднинг отаси. Таъкидлашича, эришилаётган муваффақиятларда туман меҳнаткашларининг Қирғизистон, Қозоғистон, Тожикистон республикалари билан дўстона муносабатлари муҳим омил бўлмоқда.

- **Қозоғистон туҳфаси — 30 та комбайн**
- **Қирғизистон гўзали— Чортоққа келин бўлиб тушди**
- **Соҳибкорларимиз Тожикистоннинг Ашт тумани хўжаликларига эрта баҳорда 50 минг туп мевали дарахт кўчатлари етказиб бердилар**

Биз — депутатлар республика Олий Мажлиси иккинчи сессиясидан катта таассуротлар, янги режалар билан қайтдик. Президентимиз ўз нутқларида бошқа долзарб масалалар қатори Марказий Осиё минтақасидаги давлатларнинг ўзаро алоқалари ва ўзаро ҳамкорлигини янада ривожлантиришнинг аҳамияти хусусида алоҳида тўхталди. Чиндан ҳам ота юртимиз Туркистон — катта бир уй, буюк бир рўзғор, буюк бир оила. Бу оила фарзандлари қанчалик яқин, аҳил бўлса рўзғор ҳам шунчалик обод, тўкин бўлади. Буни туманимиз мисолида кўриш мумкин.

Бизда 3 мингдан ортиқ қирғиз миллатига мансуб кишилар яшаб меҳнат қилишади. Шу боис табиий равишда қирғизистонлик дўстларимиз билан алоқаларимиз йил сайин мустаҳкамланиб бораяпти. Олабуқа, Оқсув, Чотқол туманлари яйловларида молларимиз боқилмоқда. Қирғиз дўстларимизга ҳар йили ўт ўрадиган агрегатлар, прицеплар, ҳайдов тракторларини ёрдамга жўнатамиз. Айни пайтда улардан ҳар йили комбайнлар оламиз. Ўтган йили қадрдонларнинг 50 та комбайни дон ўрим-йиғимида тинимсиз ишлади. Шу боис кўзланган мақсадга эришдик. Оғаларимиз бу йил ҳам ғаллакорларимизга яқиндан кўмаклашишяпти. Ҳозирнинг ўзида ёрдамга 40 та комбайн юборишди. Икки йилдирки мол айирбошлашни йўлга қўйдик.

Бозор иқтисоди бир-биримиздан ўрганиб, ҳамжиҳат ҳаракат қилишни тақозо этмоқда. Бирлашсак ҳар қандай муаммони ҳал этиш мумкинлигига ишонч ҳосил қилдик. Оқсув тумани хўжаликларининг раҳбарлари, мутахассислари бизда иқтисодиётни юксалтириш, истеъмол бозорини тўлдириш юзасидан қандай ишлар амалга оширилаётганлиги билан қизиқдилар. 200 дан ортиқ қайта ишлаш цехларимиз уларга бағоят маъқул бўлди. Шундан сўнг қирғиз дўстларимизга тегирмонлар, жувозлар, мевани қайта ишлаш цехлари қуришда беминнат ёрдам кўрсатдик.

Олабуқа туманидаги «Октябрь» жамоа хўжалиги раиси Асилбек Жайловбоев биз билан кўп йиллик қадрдон. Деҳқонларимиз тажрибасини ўрганиб, ўз хўжалигида картошкадан юқори ҳосил етиштиришни йўлга қўйди. Уруғликни икки хўжалигимиз етказиб бермоқда. Асилбек эса ўз навбатида бизга ғалла уруғлигидан ёрдам бераяпти. Дўстларимиз бу йил 20 тонна сара уруғ етказиб беришди. Дўстлик, ҳамжиҳатлик самараси барқ уриб ўсаётган буғдойларимизда ўз ифодасини топмоқда.

Ҳақиқий дўст оғир кунда билинади. Бир куни Қирғизистонда кучли сел қуйганлигидан хабар топдик. Вилоят ҳокими Бургутали Рапиғалиев бошчилигида қадрдонлар ҳузурига йўл олдик. Ўша куниёқ наманганликлар ёрдами етиб борди. Бир муштипар онахонга қурувчиларимиз бағоят қисқа вақт ичида тўрт хонали уй қуриб бердилар. Бу совғадан барча қирғизистонликлар ҳурсанд бўлишди. Йил қурғоқчил келса қирғиз биродарларимиз сувдан ёрдамлашишади. Биз эса насосларимиз орқали уларнинг яйловларига оби ҳаёт тараймиз. Туманимизда ибратли фаолият юритаётган хўжалик раҳбарлари, мутахассисларидан Мўлдали Саломатов, Абдужаббор Ҳамроқулов, Кўкан Тўрахонов кабилар тадбирларни амалга оширишда жонбозлик кўрсатишмоқда. Шу ўринда ҳаётий бир мисол келтирсам.

Қурувчилар сардори Райимбекнинг соғлиги ёмонлашиб қолди. Тажрибали шифокорлар иложи бўлса чет элда операция қилиш керак, дея маслаҳат беришди. Бунинг учун катта маблағ лозим эди. Одамларга маслаҳат солдик. Улар ажойиб мутахассисга бажонидил ёрдам берамиз дейишди. Эътиборлиси шуки, хайрли ишга қирғизистонлик дўстлар ҳам қўшилишди. Натижада Райимбек чет элга бориб нозик операцияни бошидан ўтказди. Даволаниб Чортоққа қайтди... Оддий ишчи Р. Раҳмонова ҳам кўпчилик мадади билан АҚШда бир ой даволанди. Буларнинг ҳаммаси кўпмиллатли кишилар ўртасидаги ҳамжиҳатлик, меҳр оқибатни мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда.

Қатор оилаларимиз қирғизистонликлар билан қуда-қудағай бўлиб кетишмоқда. Яқинда республикада хизмат кўрсатган чорвадор Кўкан Тўрахонов Қирғизистоннинг Оқсув туманида яшаётган Турғунбой Айкуловга қуда бўлди. Тўй жуда ажойиб ўтди. Ўзбек, қозоқ, қирғиз, туркман, тожик ва бошқа миллат вакиллари тантанага файз бағишладилар.

Сўнгги икки йил ичида Тожикистоннинг Ашт райони деҳқонлари билан ҳам ҳамкорлигимиз мустаҳкамланиб бормоқда. Тожикистонликлар хўжаликларимизга ташриф буюриб ажойиб боғлар барпо этиш хусусидаги тажрибаларимизни ўрганишди. Шу йилнинг ўзида уларга 50 минг тупдан ортиқ мевали дарахт кўчатлари етказиб бердик. Тажрибали боғбонларимиз уларни парваришлашда кўмаклашишга ваъда бердилар.

Қозоғистонлик дўстларимиз эса ғаллакорларимизни роса хурсанд қилишди. 30 та ажойиб комбайнни нисбатан арзон нархда сотдилар. Бу ғалла ўрим-йиғимини қисқа вақт ичида муваффақиятли ўтказишда муҳим омил бўлади.

Чортоқда Марказий Осиёга донғи кетган тўртта санаторий бор. Ҳар йили қирғиз, қозоқ, туркман биродарларимиз бу гўзал масканларимизда яхши дам олиб, соғлиқларини мустаҳкамлаб қайтишмоқда.

Қўшни республикалар мутахассислари билан фикрлашиш катта наф бераяпти. Янгиликлар амалиётга дадил жорий этилмоқда. Масалан, асли ватани Америка бўлган «Ситивия» ўсимлигини парваришлашни йўлга қўйдик. Ундан ажойиб қиём олинади. Шираси ниҳоятда кучли бўлганлиги учун ҳозирданоқ харидорлар кўпайяпти. Шунингдек эфир мойи берадиган тоғ ялпизи ҳам ўстирилмоқда.

Чортоқ тоғли район. Икки кўтарма насос орқали экинзорларга, боғларга сув чиқарди. Республика ҳукумати, вилоят ҳокимлигининг яқиндан ёрдами туфайли насос станцияси яна бир босқичга оширилди. Натижада бешта хўжаликнинг сув таъминоти яхшиланди. Қирғизистонлик дўстларимиз ҳам шу оби ҳаётдан баҳраманд. «Октябрь» хўжалигида эса янги ер ўзлаштирилиб, адирларга сув таралмоқда.

Туман ҳокимлиги уруш ва меҳнат фахрийлари, боқувчисиз оилалар, етим-есирларни мустаҳкам ижтимоий ҳимояга олган. Отахонларнинг таклифлари, ташаббуслари ҳамиша қўллаб-қувватланмоқда. Хусусан нуронийлар маслаҳати асосида Навоий номли жамоа хўжалигида ажойиб оромгоҳ барпо этилди. Қишлоқлар марказида бозорлар қурилди. Хайрли ишлар Бўлон, Пешқўрғон қишлоқларида давом эттирилмоқда. Мавжуд 6 та бозорда деҳқон пешона тери эвазига етиштирган маҳсулотини эмин-эркин сотиш имконига эга бўлди. Бозорларга эътибор туфайли нарх-наво анча арзонлашди. Шу ўринда зўр омилкорлик, ташкилотчилик кўрсатиб ишлаётган, қўшни республикалар билан алоқани мустаҳкамлашга муносиб улуш қўшаётган кадрлар хусусида тўхталмоқчиман. Саидусмон Тошбоев «Москва» жамоа хўжалиги бошқаруви раиси. У қирғиз биродарлар билан алоқани мустаҳкамлаб кўпгина хайрли ишларга бош-қош бўлмоқда. Илғорлар тажрибаси, фан ютуқлари амалиётга кенг жорий этилаяпти. Ижро интизоми мустаҳкамланганлиги, иқтисодий ислоҳот изчил амалга оширилаётанлиги сабабли қолоқ хўжалик бир йилда қаддини тиклади. «Октябрь» жамоа хўжалиги бошқаруви раиси Мирзамаҳмуд Мирзахожиев фаолияти хусусида ҳам илиқ гапларни айтиш мумкин.

Туманимизда 23,5 минг гектар ер бор. Боғлар, токзорлар кенгайиб мустақиллик йилларида ҳосилдорлик сезиларли даражада ортди. Пахтакорларимиз вилоятда биринчи бўлиб ғалаба маррасини эгаллашни одат қилишган. Адолат юзасидан таъкидлайман, дон етиштириладиган майдонлар кенгайганлиги бошқа соҳаларда ҳосилдорликни оширишни тақозо этди. Азамат деҳқонларимиз бунинг уддасидан чиқишмоқда. Ўтган йили ҳар гектар суғориладиган ердан илғор бригадаларимиз 50 центнердан дон олишга эришдилар. Сабзавотчиликда бу кўрсаткич 460 центнерни, картошкачиликда 200 центнерни, пахтачиликда 35 центнерни ташкил этди. Қаранг, яқин вақтгача Чортоқда йилига нари борса 2 минг тонна дон ҳосили олинарди. Жорий йилдаги ният эса 12,5 минг тонна дон йиғиштириб олишдир. Умуман 1995 йилда 30 минг тонна сабзавот, 10 минг тонна картошка, 12 минг тонна узум, 10 минг тонна пахта, 10 минг тонна мева халқимизга тортиқ этилади. Дастлабки ютуқлар чакки эмас. Тўрт ойлик режалар зиёдаси билан бажарилди. Чорвачиликда вилоятда олдинги ўринга чиқиб олдик. Соҳа жонкуярлари 8 минг бош қорамол, 8 минг бош қўйни меҳр билан парваришлашмоқда. Баъзи қийинчиликлар бўлса-да туёқ сонини камайтирмадик.

Фермерлик ҳаракати ривожланмоқда. Чорва йўналишида фаолият юритаётган тадбиркорлар ихтиёрида минг бош қорамол, 500 қўй, мингдан ортиқ товуқ бор. Бу йил фермерлар туман бўйича етиштирилаётган гўштнинг 40 фоизини етказиб берадилар. Нўъмонхон Темиров, Фазлиддин Қозоқов каби фермерлар тажрибаси кенг оммалашиб бормоқда.

Республикадаги бир гуруҳ ҳокимлар, мутахассислар қатори Францияда бўлдим. Тадбиркорлар, асл фермерлар фаолияти билан яқиндан танишдим. Қатор фирмалар билан ўзаро манфаатли шартномалар имзоланди. Шу аснода туманимизда бир кеча-кундузда 10 тонна сутни қайта ишлаб, 8 хил маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган завод қурилиши ҳаракати бошлаб юборилди. Буюк Ғалаба куни чет эл билан ҳамкорликда бунёд этилган иккита нон заводи ишга тушди. Корхона келажакда 34 хил нон маҳсулоти ишлаб чиқаради. Афғонистон мутахассислари кўмагида гилам тўқиш корхонаси бунёд этилганди. Ҳозирги кунда бу ерда юз нафар ишчи ишлаяпти. Ажойиб маҳсулотларни долларга сотаяпмиз. Битта йирик консерва, учта вино заводи, 200 дан ортиқ қайта ишлаш цехи, 8 та хўжаликдаги ғишт заводлари иқтисодни мустаҳкамлашда катта роль ўйнаяпти. Умуман уч йил ичида 5 мингта янги ишчи ўринлари яратилди. 77 корхона хусусийлаштирилди. Бунёдкорлик ишлари давом этмоқда. Туркия билан ўзаро манфаатли шартнома асосида терини қайта ишлаш корхонасини бунёд этаяпмиз.

Юқоридаги мисоллардан кўриниб турибдики, Марказий Осиё давлатларининг халқлари бир-бирларини қўллаб-қувватлаб яшасалар, минтақадаги муҳитни яхшилаш учун давлат раҳбари ҳам, ишчи, деҳқону соҳибкор, тадбиркор ҳам астойдил жон койитса албатта мақсадимизга эришамиз. Президентимиз минтақада иқтисодий, маънавий, ҳам сиёсий жиҳатдан ягона муҳит яратиш бугуннинг энг долзарб масаласи эканлигини бежиз уқдиргани йўқ. Ўзимча фикр қиламан, мақсадга эришишда ижодкор зиёлилар — ёзувчилар, тарихчилар ва бошқаларни шу масалаларга эътиборини қаратиш жуда муҳим. Қирғизистонлик шоир, ёзувчиларнинг тўйларида қатнашиб турамиз. Суҳбат мавзуи албатта тарихимизга, дўстлигимиз ришталари ҳамда мураккаб шароитда ҳамжиҳат яшашнинг аҳамиятига бориб тақалади. Шунда сўз қудрати, зиёли кишилар ақл-заковатига қойил қоласан, киши. Демак, ота-боболаримиздан муқаддас мерос бўлиб қолган тарихий бирлик туйғусини, муқаддас Туркистон туйғусини қайтадан тиклаш, халқларимиз қалбига пайванд этиш масалалар масаласидир. Юртбошимиз минтақа мамлакатларининг интеграцияси, бирлашуви учун хизмат қиладиган жамоатчилик ҳаракатини тузиш ҳақида жуда тўғри таклиф киритдилар. Яхши ният ярим давлат, дейди халқимиз. Келажакда минтақа давлатлари орасида пайдо бўлган сунъий тўсиқлар барҳам топишига, бир пайтлар бўлганидек Туркистон ҳудудлари бўйлаб ўзаро борди-келдилар, савдо-иқтисодий алоқалар гуркираб ривожланишига тилакдошмиз. Бунинг учун юқорида мамнуният билан тилга олган самимий муносабатларни қадам-бақадам мустаҳкамлаб боришимиз керак!

Республика Олий Мажлисининг иккинчи сессиясида Ватанни улуғлаш, у билан фахрланиш, ёмон кўздан асраб-авайлаш хусусида ҳам алоҳида гап борди. Аллома Абдурауф Фитрат бир шеърида «Ватан — саждагоҳимдир» деган фикрни баён қилган экан. Ислом Абдуғаниевич ўз нутқларида Ватан туйғуси, Ватан тушунчаси биз учун саждагоҳдай муқаддас, саждагоҳдай пок ва улуғ бўлмоғи кераклигини таъкидладилар. Зеро, Ватанга муҳаббат туйғуси келажак авлодларимиз учун чинакам эътиқодга айланиши керак. Шундагина хотиржам яшашимиз мумкин. Боиси, миллий ғурур, миллий ифтихори баланд миллатни енгиш мумкин эмас.

Сессияда ўртага қўйилган долзарб масалалар, мустақиллик йилларида эришилган ютуқлар хусусида ўйларканман энтикаман. Ҳукуматимиз амалга ошираётган халқпарвар сиёсат туфайли мустақиллик йиллари катта тўсиқларни енгиб ўтиб, тинчтотув ҳаётни таъминлашга эришилди. Иқтисодий ислоҳот муваффақиятли амалга оширилмоқда. Машҳур беш тамойил, амалий фаолият ўз меваларини бермоқда. Ўтган йили республика бўйича қарийб 4 миллион тонна пахта етиштирилди. Ўзбекистон тарихида илк бор салкам 2 миллион тонна ғалла ҳосили олинди. Энди мамлакат деҳқонлари олдида икки-уч йил ичида ғалла мустақиллигига эришиш вазифаси турибди. Худо хоҳласа бу йил серқуёш диёримизда ғалла йили бўлади. Равшанки, ҳар қандай умидбахш орзулар фақат меҳнат, қаттиқ изланиш, машаққат билан рўёбга чиқади. Жондан азиз Ватанимизни гуллаб-яшнатиш, мустақилликни мустаҳкамлаш муқаддас бурчимиз. Муҳими халқимиз вазиятни теран тушуниб, баъзи қийинчиликларга дош бериб, аҳил яшаб келмоқда. Сабаби одамлар мустақил Ўзбекистоннинг эртаги куни ёруғлигига, ғалламиз ҳам, нефтимиз ҳам барча-барчаси зиёда бўлишига, ҳар бир оила вақти келиб тўкин-сочинликда яшашига чуқур ишонишади. Шу боис дақиқалар қадрига етиб, кун сайин унумлироқ, самаралироқ меҳнат қилишмоқда.

Суҳбатдошлар:
Мирғиёс ҚАЮМОВ,
Абдунаби ҚОРАБОЕВ.

БОҒЛАР ЭГАСИНИ ТОПМОҚДА

Ўтган йили Жондор туманидаги боғ ва токзорлар хусусийлаштирилиб, ҳар йилгидан мўл ҳосил етиштирилгач, бу ибратли ташаббус вилоят бўйлаб қанот ёйди. Бухоро туманидаги 1,5 минг гектардан ошиқ боғ ва токзорларнинг 1000 гектари хусусийлаштирилиб, 30 нафар боғбонларга тақсимлаб берилди.

Хусусий мулк эгалари бўлган бухоролик боғбонлар айни кунларда боғларга ишлов бериш, уларни дорилаш каби муҳим агротехник тадбирларни уюшқоқлик билан амалга оширмоқдалар.

ТОЖИКИСТОНДАН ХАБАРЛАР

ЯНГИ ВАЛЮТА МУОМАЛАГА КИРДИ

● ТОЖИКИСТОН ҳукумати қарори билан шу йил 10 майдан мамлакат ҳудудида ягона тўлов воситаси ҳисобланган миллий валюта — тожик рубли муомалага чиқарилди. 1 Тожикистон рубли Россиянинг 100 рублига тенгдир. 15 майдан бошлаб мамлакат ҳудудида Россия рубли муомаладан чиқарилди.

Россия Марказий банки томонидан 1993 йилда чиқарилган пуллар Тожикистон банкларида бозор курси бўйича чекланмаган миқдорда алмаштирилмоқда. 15 май куни республика банклараро валюта биржаси иш бошлади. Валюта биржаси ҳафтада бир марта савдо ўтказади.

ИШ ҲАҚИ ОШДИ

● Тожикистонда 1 майдан бошлаб халқ хўжалигида энг кам ойлик иш ҳақи янги миллий валютада 144 рубл қилиб белгиланди. Жумладан халқ маорифи, фан, маданият, соғлиқни сақлаш соҳалари ходимларининг иш ҳақи 2,3, давлат органлари ходимларининг маоши 2,5 баравар, пенсиялар ва стипендиялар 1,8 баравар оширилди.

Турон ТЎЙЧИЕВ.
ЎзА мухбири.

Шофиркон туманидаги «Ҳайдаробод» жамоа хўжалиги деҳқонлари пахтадан мўл хосил етиштириш ниятида астойдил меҳнат қилмоқдалар. Ғўзага ишлов бериш сифатли олиб борилаяпти. Бунда тажрибали механизатор Шариф Тилабқулов ҳамкасбларига ўрнак бўлаётир.

Суратда: Ш. Тилабқулов.
К. Каримов олган сурат

ХОРИЖЛИКЛАР МАДАДИ

Наманган вилояти пиллачилари боқаётган 50 минг қути қурт уруғининг бешдан бир қисми Узбекистонга Япониядан келтирилган. Қурт уруғи, шунингдек, Италиядан ҳам келтирилган.

Наманганлик пиллакорлар хориждан келтирилган ипак қуртини биринчи марта парвариш қилишаётгани йўқ. Япониядан келтирилган ипак қурти уруғи ўтган йилларда Янгиқўрғон туманида боқилган эди, бу йил Чортоқ ва Косонсой туманларига ҳам тарқатилди. Янгиқўрғонликлар эса Италия ипак қуртини Узбекистон иқлимига мослаштиришга киришдилар.

— Чет элдан келтирилган уруғни етиштирадиган пиллачилар мавсум бошланишидан анча олдин барча, агротехника тадбирлари аниқ кўрсатилган йўриқнома олган, — деди «Хонатлас» акционерлик компаниясининг раиси Т. Ҳамробоев. — Ҳамма жойда ипак қурти парвариши яхши бормоқда, мўл ҳосил олишни мўлжаллаб турибмиз. Четдан келтирилган уруғ ҳам умидимизни оқлайди, деб ўйлайман. Масалан, ипак қуртининг Япониядан келтирилган зоти 2-2,5 барвар узунроқ сифатли тола беради.

Вилоят пиллачилари ҳозирнинг ўзидаёқ келгуси мавсум тўғрисида ўйлашмоқда — сифатли пилладан ташқари сермаҳсул зотларнинг уруғини ҳам олиш керак.

(ЎзА).

Шу куннинг муҳим юмуши

ҲОСИЛНИ ЗАРАРКУНАНДАЛАРДАН САҚЛАШ ОМИЛЛАРИ

Бу йил республикамизнинг кўпчилик хўжаликлари — жанубий минтақаларидан тортиб шимолгача бўлган томонларда март ойининг охиридан бошлаб апрелнинг 10—15 кунларида чигит экишни тугаллашга эришдилар.

Натижада ғўзага ажратилган 75 фоиз майдон апрелнинг биринчи ярмисида экишга улгурилди, қўшимча 300—350 даража фойдали ҳарорат тўпланди.

Бу ғўза парваришини илгарироқ олиб бориш имкониятини туғдирди. Тадбиркорлик билан иш олиб борилаётган хўжаликларда ғўзани культивация қилиш, яганалаш, ўғитлаш, суғориш ишлари тез ва сифатли ўтказилмоқда.

Аммо бизга маълумки, юқори ҳосил олиш фақат шу ишларгагина боғлиқ эмас, балки кўп жиҳатдан экинларни зараркунанда касалликларидан сақлашга боғлиқдир.

Олимларнинг башорат маълумотларига қараганда, бу йилги об-ҳаво шароити қишлоқ хўжалик зараркунандалари яхши сақланишига қулай келди. Натижада ўргимчаккана 700 минг, шира ва трипслар 430 минг гектарга тарқалиш хавфи туғилмоқда.

Мевали дарахтлар зараркунандалари 141 минг гектар майдонга, колорадо қўнғизи 26 минг, чигирткалар 385 минг гектарга тарқалиши ва ҳосилга катта зарар етказиши мумкин.

Юқоридагиларни назарга тутган ҳолда кўрилаётган мавжуд агротехник тадбирлар билан бир қаторда қуйидаги муҳим ишларни амалга ошириш лозим.

Авваламбор зарарли жонзотларни ғўза пайкалларида, ғаллазорларда, сабзавот ва полиз экинларида, боғ ва токзорларда ва бошқа экинларда кўпайиб кетишига йўл қўймаслик учун ҳар бир хўжаликда дала назоратчилари ишини тўғри йўлга қўйишимиз, улар берган маълумотлар асосида кураш чораларини тезлик билан амалга оширишимиз зарур. Энг муҳими зараркунанда пайдо бўлган ўчоқларни ўз вақтида аниқлаш ва уни шу ернинг ўзида йўқотиш чораларини кўриш лозим. Мана шу тадбирлар ўтган йили муддатидан кеч ўтказилганлиги учун Тошкент, Жиззах, Сирдарё ва ҳатто Наманган вилоятида талайгина ҳосил бой берилди, натижада айрим хўжаликлар режани бажара олмай қолди.

Жумҳуриятимизда кимёвий дориларнинг тақчиллигини ҳисобга олиб, ички имкониятлардан тўлиқ фойдаланиш, жумладан туманларда олтингугуртнинг оҳакли эритмасини тайёрлаш ташкил қилинади. Биофабрикалар, лабораториялар ишини жонлантириш ва зараркунандалар тарқалган майдонларга энтомофагларни ўз вақтида ишлаб чиқариш жуда муҳимдир.

Ғўзани яганалаш даврида биринчи навбатда касалланган, нимжон ниҳолларни юлиб ташлаш керак. Гоммоз ва илдиз чириш касаллиги билан зарарланган майдонларда барвақт культивация ўтказиш ва минерал ўғитлар бериш мақсадга мувофиқдир.

Май ойининг иккинчи ва учинчи ўн кунликларида жумҳуриятимизнинг шимолий ва жанубий туманларида ипак қурти боқишни турли муддатларда тугалланишини назарда тутиб, жойларда профилактик (олдини олиш) ишловни амалга ошириш зарур. Тут дарахтлари, қатор оралардаги, уватлардаги ўтларни ҳам кўшиб уларга хўлланувчи олтингугурт, олтингугуртнинг оҳакли қайнатмаси ёки олтингугурт билан чанглатиб ишлов бериш ривожланаётган ўргимчакканани йўқ қилади.

Экинларда кузги тунлам ривожлана бошлаганлигини феромон тутқичлар ёрдамида аниқланса ва унга қарши трихограммани ўз вақтида қўллаш керак.

Агарда ғўза пайкалларида тунлам капалаклари тухум қўя бошлагани аниқланса унга қарши трихограммани қўллаш яхши самара беради. Дастлаб трихограммани гектарига 1 грамм ҳисобида тарқатиш, сўнгра бу тадбирни 5—7 кун оралатиб такрорлаш лозим.

Агар ғўза ниҳоллари ширалар ва ўргимчакканалар билан зарарланган бўлса мавжуд олтинкўздан фойдаланиш лозим. Бу йиртқич энтомофагни зараркунандага нисбатан 1:5, 1:10 ҳисобида далага тарқатиш зарур.

Ўргимчаккана ғўза пайкалларида кўпайишига йўл қўймаслик учун тарқалиш хавфи бўлган пайкаллар атрофини олтингугурт билан чанглатиш фойдали. Бу муҳим иш ҳозирча Андижон, Наманган, Сирдарё вилоятларининг хўжаликларида амалга оширилаётган бир пайтда Бухоро, Жиззах, Навоий, Фарғона, Сурхондарё вилоятларининг кўп жойларида ўргимчаккана тарқалиш хавфи олдини олиш ишлари бошлаб юборилмаган. Ўргимчаккана кенг тарқалган далаларда олтингугуртнинг оҳакли эритмаси ёки хўжаликларда мавжуд, рухсат этилган акарицидлардан бирини ўз вақтида пуркаш тавсия этилади.

Зарарли чигирткаларни ўчоғида қанот чиқаргунларига қадар йўқотиш керак. Уларга қарши Суми-альфа билан ишлов бериш зарур. Бундай чораларни Афғонистоннинг Ўзбекистон билан чегарадош ҳудудларида, Сурхондарё вилоятининг Тожикистон билан чегарадош (Қўрғонтепа вилояти, Шаҳритуз туманида), Туркманистоннинг Қашқадарё билан чегарадош вилоятларида ўтказиш жуда муҳимдир.

Картошка ниҳоли униб чиққан майдонларда қатор ораларига сифатли ишлов бериш колорадо қўнғизи ва ғумбагини йўқотишда муҳим аҳамиятга эга. Лозим бўлган жойларда Суми-альфа (0,25 литр 1 га га) ёки бошқа мавжуд рухсат этилган дорилар орқали ишлов беришни тавсия этамиз.

Р. ИСАЕВ,
Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик вазирлиги деҳқончилик Бош бошқармасининг бошлиғи.
Н. МАҲМУДХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон ўсимликларни ҳимоя қилиш институти директорининг ўринбосари.
М. РАШИДОВ,
республика ўсимликларни ҳимоя қилиш станцияси мудири.

ЭКСПЕДИЦИЯ САФАРГА ЧИҚДИ

Заҳириддин Муҳаммад Бобур номидаги халқаро жамғарма қошида тузилган илмий экспедиция яқинда Андижондан ўзининг навбатдаги — тўртинчи сафарига чиқди. Сафардан мақсад Ҳирот шаҳридаги Афғонистонда кечаётган урушдан шикастланган Алишер Навоий, Султон Ҳусайн Бойқаро, Гавҳаршодбегим қабрлари мақбараларини таъмирлаш билан боғлиқ ишларни йўлга қўйишдан иборат. Экспедиция таркибида тарихчи олимлар, меъморлар, муҳандислар бор.

Маълумки, мазкур экспедиция автоуловларда 60 минг километрлик масофани босиб ўтиб, бир қанча хорижий мамлакатлардан Бобур ва бобурийлар тарихи ҳамда маданиятига оид кўплаб нодир материаллар, ҳужжатлар тўплашга муваффақ бўлди. Ана шу илмий сафарлар чоғида. Ҳиротга йўли тушган экспедиция аъзолари муътабар аждодларимиз мақбаралари ҳолатини ўрганиш бўйича дастлабки хулосага келган эдилар. Шундан сўнг муқаддас даҳмаларни тиклаш, таъмирлаш учун маълум вақт тайёргарлик ишлари амалга оширилди. Бу борада илмий экспедицияга республика жамоатчилиги, тегишли ташкилотлар яқиндан ёрдам берди.

Улуғ бобокалонимиз — Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишлаб ўтказилаётган ушбу сафарда экспедицияга геология-минерология фанлари номзоди, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими Зокиржон Машрабов етакчилик қилмоқда.

(ЎзА).

Иброҳим Тошев изланувчан, долзарб мавзуларда қалам тебратувчи журналист. У Тошкент давлат дорилфунунида олган билимларини Пискент тумани газетасида, радиосида, «Тошкент ҳақиқати» таҳририятида янада такомиллаштирди, ўзи севган соҳанинг сиру асрорларини тинмай ўзлаштирди. Ана шу саъй-ҳаракатлар туфайли Ўзбекистон ва Тошкент вилояти ёшлар ташкилотлари, бир қатор газета ва журналлар таҳририятлари томонидан ўтказилган ижодий танловларнинг мукофотларига сазовор бўлди. У ҳикоялар, шеърлар ҳам машқ қилиб туради. «Ёшлик» тўпламида насрий асарлари, «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» ва бошқа газета ҳамда журналларда шеърлари чоп этиб келинмоқда.

Яқинда И. Тошев «Қишлоқ ҳақиқати» газетасининг Сирдарё вилояти бўйича мухбири сифатида иш бошлади. Унга ижодий муваффақиятлар тилаб, қуйидаги мақоласини муштарийлар эътиборига ҳавола этамиз.

ИСЛОҲОТ — ИНСОН ХИЗМАТИДА

Сирдарёда бир туман бор. Мирзачўлда биринчи бўлиб мана шу ерлар ўзлаштирилган. Шу боис у вилоятдаги бошқа жойлардан ўзининг сўлимлиги билан ажралиб туради.

Кексаларнинг айтишича, бу ерларга Хизр назар қилган. Эҳтимол, шунинг учунми у жойнинг файзи ўзгача. Сирдарё ҳам мана шу жойга келганда қоқ иккига бўлиниб, биз таъриф этаётган жаннатмакон масканни халқа шаклида айланиб ўтади. Икки дарё оралиғидаги оролни эслатувчи ушбу туманнинг номи — Сайхунобод.

Унинг ўзига хос тарихи-тавсифи бор. Ҳикоя қилишларича, асримиз бошларида бу ерга даставвал икки ака-ука кўчиб келган. Улар дарё бўйида яшаб, балиқчилик билан шуғулланишган. Айни вақтда қамишзору юлғунзорлардан иборат бийдек кенгликларни имкон қадар ўзлаштириб боравеpишган. Бора-бора уларнинг авлод-аждодлари кўпайиб, икки қондош қабила вужудга келган. Сўнг ака-ука алоҳида тасарруф қилиш мақсадида мавжуд ерларни бўлиб олиб ўз қабилалари билан келишган ҳолда бирлари дарёнинг қуйироқ қисмига кўчиб ўтган. Шунданми, туманда ҳанузгача ака-уканинг номи билан аталиб келинаётган жойлар ҳам мавжуд.

Бу шунчаки бир ривоят. Аслида эса Сайхунободнинг ҳақиқий тамал тошини қўйганлар Фарғона водийси, қўшни Қозоғистон Республикасидан келган серғайрат, фидойи деҳқонлардир. Ўша мардимайдонлар чўлнинг жазирама иссиғига, қаҳратон қишига бардош бериб, машаққатларни енгиб кимсасиз ерларни бўстон қилишди. Маржон-маржон тўкилган пешона терлари эвазига Сайхунобод дея аталмиш обод туманни барпо этишди.

Биз туманга боришдан аввал вилоят ҳокимлигида, вилоят деҳқончилик саноати уюшмасида бўлдик. Сайхунободда олиб борилаётган иқтисодий ислоҳотлар ҳақида мутахассислар фикрини эшитдик. Республикамиз Президенти фармонларининг ижроси қандай амалга оширлаётганлиги хусусида маълумотлар олдик.

Бизни ўрта бўйли, ҳаракатлари чаққон, вужудидан шижоат ёғилиб турган туман ҳокими Ғанижон Эргашев очиқ чеҳра билан қарши олди. У туманда амалга оширилаётган ислоҳотларнинг кўлами, тармоқлар бўйича қўлга киритилаётган ютуқлар ҳақида сўзлаб берди. Сўнг хўжалик раҳбарлари, мутахассислар, деҳқон (фермер)лар ва мулк эгалари билан суҳбатлашдик. Жойларга чиқиб қилинаётган ишларни кўрдик.

Сайхунобод вилоятдаги сертармоқ туманлардан ҳисобланади. Бу ерда пахтачилик, ғалла ва чорвачилик жадал ривож топмоқда. Иқтисодий ислоҳотлар давр талаблари асосида амалга оширилмоқда. Хусусийлаштириш, мулкни давлат тасарруфидан чиқариш каби долзарб вазифалар тезкорлик билан адо этилмоқда. Экинлардан мўл ҳосил етиштириш тадбирлари белгиланган. Жумладан, ғаллачиликда ҳам сезиларли ўсишга эришилаётир. Ғалла етиштириш ва сотиш бўйича белгиланган давлат режалари ортиғи билан уддаланди. Бу йил кўзланганидан зиёда ҳосил тўплаш учун ҳаракат қизғин. Қарийб 8 минг гектар ерда барқ уриб ривожланаётган ғалла етилиб қолди. Ҳадемай ғалла ўрими ҳам бошлаб юборилади. Техника масъулиятли паллага шай қилинган. Сайхунободликлар нияти мавжуд майдонларнинг ҳар гектаридан 35 центнердан жами 27 минг 750 тонна сара дон йиғиштириб олиш.

Аввалги йиллари пахтачиликда йўл қўйилган хатолар атрофлича таҳлил қилинди. Ундан тегишли хулосага келинди. Бу йилги ҳосилга тараддуд бултур кузданоқ бошланди. Туманда йиллик режани ортиғи билан адо этган Т. Ғуломов, «Бирлашган» ва Қ.Султонов номли жамоа хўжаликлари пахтакорларининг тажрибаси ўрганилди. Ери, шароити бир хил бўлган майдонлардан гектаридан 30-33 центнердан хом ашё йиғиштириб олингани ҳолда бошқаларнинг кўрсаткичи пасайиб кетишининг сабаблари муҳокама этилди.

Дарҳақиқат, пахтачилик иқтисодиётимизни мустаҳкамловчи асосий соҳалардан. Бозор муносабатларига ўтиш шароитида буни ҳар бир деҳқон яхши тушунади. Рўзғорининг баракаси шундан. Бир мисол. Турсунмат Ғуломов номли жамоа хўжалиги деҳқонлари 700 гектар ердан жами 2177 тонна ҳосил йиғиштириб олдилар. Режа уддаланганлиги учун 240 тонна тола хўжалик ихтиёрида қолди. Натижада 41 тонна ёғ, 144 тонна шрот, 190 тонна кунжара хўжалик омборига келиб тушди. Соф фойда, 2,5 миллион сўмдан ошди. Биргина шу имконият ҳисобига меҳнаткашларнинг турмуш шароити сезиларли даражада яхшиланди. Хўжалик жамоага керакли техникани, ғалла ўриш агрегатларини сотиб олди. Тола ҳисобига қишлоқлар табиий газ ва тоза ичимлик суви билан юз фоиз таъминланади. Йўлларга асфальт ётқизилмоқда. Замонавий ускуналар билан жиҳозланган консерва заводи ва 1000 тонна маҳсулот сақлашга мўлжалланган омборхона фойдаланишга топширилди. Режани уддалаган бошқа хўжаликларда ҳам мана шундай ибратли ишлар амалга оширилаяпти.

— Пахтачиликка ихтисослашган жамоаларда режани бажариш юксак манфаатдорликнинг омили эканлигини одамлар тўлиқ тушуниб, етишди, — дейди туман ҳокими Ғанижон ака. — Қолаверса, бу йилги эркин тасарруф қилинадиган пахтанинг миқдори 33 фоиздан 40 фоизга етказилганлиги деҳқоннннинг якуний натижага қизиқишини орттиради.

Дарҳақиқат, мана шу имкониятга эришиш учун ҳаракат астойдил авж олган. Туман пахтакорлари бу йил 15 минг 367 гектар ерда деҳқончилик қилишяпти. Чигит экиш қисқа муддатларда ниҳоясига етказилди. Уруғ ернинг табиий намига ундириб олинди. Ғўза қатор оралариға биринчи агротехник ишлов бериш сифатли ўтказилди. Айни кунларда деҳқонлар экинларни биринчи суғоришга киришдилар. Кузда уюлажак 38 минг 367 тонналик Сайхунободнинг пахта хирмони учун ҳамма жойда ҳаракат кундан-кунга жадаллашаётир. Албатта бу жараён осонликча кўчаётгани йўқ.

Шуни таъкидлаш керакки, Президентимиз фармонига асосланиб республика Вазирлар Маҳкамаси қабул қилган «Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислохотларни янада чуқурлаштириш чоралари тўғрисида»ги қарори туманда босқичма—босқич адо этилаётир. Иқтисодий начор аҳволга тушиб қолган хўжаликлар аста-секин қаддини тикламоқда. Саноатни қишлоққа дадил олиб кириш кутилган натижаларни бера бошлади. Мавжуд 11 та сут товар фермаларининг ярми давлат тасарруфидан чиқарилди. Чорвадорлар ўзлари етиштирган чорвачилик маҳсулотларини қайта ишлаб сотишдан келадиган фойдани ўйлаб бу борада дастлабки ишларни амалга оширдилар. Туман сут корхонасига Германиядан мосламалар келтирилиб ўрнатилди. Биргина мана шу янги технология жорий этилганлиги эвазига корхона жамоаси бугунги кунда 12 хил маҳсулот ишлаб чиқармоқда. «Бирлашган» жамоа хўжалиги қишлоқларига ҳам саноат кириб борди. Уларда чорвачилик маҳсулотларини қайта ишлашдан ташқари касаначилик, халқ ҳунармандчилиги, тадбиркорлик ривож топмоқда.

Сайхунободда фермерлик ҳаракати ҳам тобора кенг қулоч ёзмоқда. Ҳозир ишбилармонлар сони 70 нафардан ошди. Улардан 64 таси чорвачиликка ихтисослашган.

«Алибобо» оилавий деҳқон (фермер) хўжалигига етмиш ёшли Қудрат ота Мирзаев бошчилик қиляпти.

— Хўжалигимизда парвариш қилинаётган 68 бош қорамолдан 32 таси соғин сигирлар, — дейди Қўрат ота. — Ўтган йили давлатга 146 тонна сут ва 5 тонна гўшт топширдик. Ихтиёримизда 39 гектар ер бор. Техника етарли. Имкониятлардан оқилона фойдаланиб, маҳсулдорликни ошириш чораларини кўраяпмиз.

«Навбаҳор» деҳқон (фермер) хўжалигида ҳам ишлар дуруст. Унинг сардори Сайфиддин Носиржонов ишбилармон, тадбиркор инсонлардан. Ушбу жамоа ўтган йили 80 тонна пахта, 45 тонна макка дони етиштирди, 130 тонна силос бостирилди. Сайфиддин ака бу йил ҳам пахта, ғалла ва сабзавотдан мўл ҳосил олиш пайида. Экинларининг ривожи яхши.

Биз туманда тадбиркорликнинг кенг ривожланишига turtки бўлаётган омиллар нимада эканига қизиқдик.

Англадикки, ислоҳотлар ўзаро ҳамкорлик асосида, туман ҳокимининг изчил назорати остида олиб борилмоқда. Мухими мулк ўз эгаларига, уни бошқаришни уддалай оладиган ҳақиқий табиркор кишилар қўлига топширилаяпти. Ишбилармонлар мунтазам равишда шу соҳа муттасаддиларидан амалий кўмак ва йўл-йўриқ олиб турибдилар. Деҳқон (фермер)ларга шартнома асосида «Гулистон» ёғ-мой комбинатидан шрот, кунжара келтирилаётир. Кўпгина жамоаларда муаммо ҳисобланган ёнилғи масаласи ҳам туманда ҳал этилган. Туман тайёрловсавдо харид уюшмаси етиштирилаётган маҳсулотларни ўз вақтида нест-нобуд қилмай харид қилиб олиш кафолати билан деҳқон (фермер)лар ўртасида шартнома тузган. Уюшмада эса келишилган аҳдни бажариш учун шароит яратилган. Ҳозиргача 3 та қабул пункти мавсумга тахт қилиб қўйилди. Ҳисоб-китобни маҳсулот айирбошлаш йўли билан ҳал қилиш имконияти ҳам яратилган. Шу боисдан деҳқонлар, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштираётган тадбиркорлар уюшма хизматидан тўла баҳраманд манфаатдор эканликларига ишонадилар. Чунки ўтган йили кўпчилик уюшма Россиядан келтирган 140 та тикув машинаси 300 куб метр ёғоч, 36 мингта махсус маҳсулот қутилари ва 30 мингта қоп олдилар.

Сайхунободдан қайтар эканмиз бу ерда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотларнинг кўлами тобора кенгайиб бораётганлигидан, талибркорликнинг ҳар томонлама ривож топаётганлигидан қувондик. Туман меҳнаткашларининг ниятлари пок. Улар бу йил мавжуд ҳамма соҳалар бўйича кўзланган мақсадларга эришиш йўлида астойдил меҳнат қилишмоқда. Зеро, эзгу ният ярим давлатдир.

Иброҳим ТОШЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

Ризқ-рўз сарчашмаси

ҚЎШНИ РЕСПУБЛИКА ЯЙЛОВЛАРИГА

Наманган вилояти ҳокимлиги билан ва қўшни республиканинг Жалолобод вилояти маъмурияти ўртасида ёзги мавсумда Қирғизистон яйловларидан фойдаланиш тўғрисидаги шартнома кучга кирди.

Ҳамма чўпонлар синчиклаб тиббий кўрикдан ўтказилди, улар чодирлар, махсус кийим-бошлар, оёқ кийимлар, озиқ-овқат, дори-дармонлар билан таъминландилар. Қўй-қўзилар ветеринария хизмати кўригидан ўтказилди. Наманган вилояти хўжаликлариdagi 180 минг қўй ва эчкининг учдан бир қисми бу йил ёзда Қирғизистон яйловларида ўтлайдиган бўлди. Бу ўтган йилга нисбатан анча кўпдир. Яйловлар етишмаслиги сабабли анча оқсаб қолган чорвачиликнинг бу тармоғи ўзининг аввалги имкониятларини тиклашига ишонамиз.

Шартномага мувофиқ, наманганликлар қирғизистонлик шерикларига уруғлик ғалла етказиб берадилар.

ЮТУҚ ВА МУАММО

Навоий вилоят чорвадорлари қўзилатиш мавсумини тугаллади. Ҳар юз бош она қўйдан 102 тадан қўзи олинди. Шунингдек, ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 24 тонна сут, 148 тонна жун, 50 минг дона қоракўл тери кўп топширилди.

Афсуски, Учқудуқ, Томди туманларида наслчилик ишларининг яхши йўлга қўйилмагани, сунъий урчитишда эътиборсизлик қилингани туфайли кўзланган мақсадга эришилмади. Вилоятда жун қирқимига киришилган айни пайтда мазкур тадбир учун зарур жиҳоз ва ускуналарнинг етишмаслиги иш унумининг пасайишига сабаб бўляпти.

Учқудуқ туманида ўтган вилоят чорвадорларининг йиғилишида ана шулар ҳақида гапирилди. Шунингдек, қишловга етарли миқдорда дағал хашак ва чорва озуқаси тўплашга жиддий эътибор бериш зарурлиги уқтириб ўтилди.

(ЎзА).

СОҲИБЛИК ШАРОФАТИ

Дастурхонимиз тўкинлиги кўп жиҳатдан чорва маҳсулотларининг мўл-кўллигига боғлиқ. Чорвачиликда маҳсулдорликка эришиш эса раҳбардан билим, тажриба ва тадбиркорликни талаб қилади. Ҳамза Норбоев чорвачиликнинг миридан-сиригача эгаллаб олган, тажрибали чорвадорлардан. У Самарқанд қишлоқ хўжалиги олийгоҳида сиртдан ўқиб, 1973 йилда ўз соҳаси бўйича ҳужжатга эга бўлган бўлса-да, 1968 йилдаёқ чорвадор сифатида ўз фаолиятини бошлаган эди. Шофиркон туманининг чўл зонасидаги қоракўлчилик давлат хўжалигида ишлаган кезлариданоқ чорвачиликни ривожлантириш, бу соҳадаги муаммоларни бартараф этиш фикру хаёли билан банд эди. 1972 йилда эса малакали чорвадор сифатида уни Вобкент ихтисослаштирилган наслчилик давлат хўжалигига ишга таклиф этишди. 1978 йилдан эътиборан Шофиркон туманидаги янги ташкил этилган Тамбов давлат хўжалиги фермаси ишларига бош-қош бўлди. «Ўзбекистон» жамоа жўжалиги сут-товар фермаси мудири сифатида 1988 йилдан буён ишлаган Ҳамза Норбоевнинг кўнглида тугиб юрган орзулари мустақиллик шарофати билан ушалди.

Фермер хўжаликларини ривожлантириш, бу ишнинг ташаббускорларига тегишли шарт-шароит яратиб бериш масаласига бағишлаб 1994 йилнинг январида Бухоро вилоятида ўтказилган семинар Ҳамза Норбоевнинг ғайратини оширди. Шу кундан бошлаб у фермани хусусийлаштириш режаларини тузишга киришди. Излаган имкон топар деганларидек, тажрибали чорвадор Ҳамза Норбоев уч ой ичида ниятига эришди.

Хўжалик сут-товар фермаси шартнома асосида сотиб олиниб, «Навруз» хусусий ҳиссадорлик жамиятига айлантирилди. 10 йил муддатда қарзларни тўлаш шарти билан 640 бош қорамол, 5 та трактор, 3 та автомашина олинди.

73 нафар ишчи кучига эга бўлган меҳнат жамоаси айни кунда қорамоллар сонини 750, шу жумладан, соғин сигирларни 250 бошга етказишди.

Хусусий хиссадорлик жамиятида дастлабки қадамлар оғир кечди. Маҳсулдорликни ошириш учун, аввало ишчи кучи етарли эмас, техника қувватидан фойдаланиш ҳам оз эди. Қаловини топсанг қор ҳам ёнар деганларидек, қишлоқнинг қалби олов ёшлари, тадбиркор аёллари ишга тортилди. Айни дамда жамоанинг ишлари ривож топмоқда. Жорий йилнинг биринчи чорагида 840 тонна сут ишлаб чиқарилиб, 670 тоннаси давлатга сотилди. 96 тонна гўшт эл дастурхонига тортиқ этилди. 286 бош бузоқ олишга эришилди.

Ўтган йилнинг ноябрь ойидан бошлаб, жамоа хўжалиги ҳудудидаги мактабнинг 210 нафар ўқувчисини ва туман марказидаги болалар боғчасининг 95 нафар кичкинтойини бепул сут ва гўшт билан таъминлашмоқда.

Рамазон Ҳайитида кам таъминланган оилаларнинг 70 нафар фарзандига кийим-кечак тарқатилди. Шунингдек, қариялардан кўнгил сўраб, 70 нафар меҳнат фахрийларининг уйларига бепул озиқ-овқат элтиб берилди. Бу каби хайр-саховатларни санаб саноғига етиш қийин.

Халқ манфаатини кўзлаб меҳнат қилаётган жамоа аъзоларининг режалари аниқ. Улар ер майдонларини кенгайтиришга алоҳида эътибор бермоқдалар. Чунки озуқа мўл-кўл бўлса ютуқлар кўпаяди. Шу боисдан бўлса керак, меҳнат аҳлининг ем-хашакдан қийналадиган томони йўқ. Ўтган йили 200 гектар ернинг ҳар гектаридан 170 центнердан беда олинди. Бу йил ҳам беда майдонларидан юқори ҳосил олишга эришиш мақсадида Ашур Рамазонов, Ҳалим Қозоқов, Шомурод Тешаев бошлиқ оилавий педратчилар астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Мақсуд Рашидов Жаббор Худоев, Субхон Аллоқулов ва Ражаб Бозоров сингари молбоқарларнинг ғайрати туфайли ҳар бош қорамол вазни суткасига 400-450 граммдан ортиб бормоқда.

Эришилган ютуқларда Майрам Рашидова, Муҳайё Букаева, Гулшод Холова, Орзигул Назарова сингари сут соғувчиларнинг ҳам улуши катта. Улар ҳар бош соғин сигирдан мўл ва серқаймоқ сут соғиб олишга эришмоқдалар.

Дилбар ИСМАТ қизи.

Чорва наслчилиги хўжаликларида

ТАЖРИБАГА ТАЯНИБ

Мамлакатимиз қишлоқ хўжалигининг йирик соҳаларидан бири ҳисобланган чорвачиликда иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш борасида қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Хўжаликларнинг чорвачилик фермалари хусусийлаштирилиб, шу ерда меҳнат қилаётган жамоалар мулкига айлантирилди ва шу асосда ҳиссадорлик жамиятлари вужудга келтирилди. Чорвачилик йўналишидаги деҳқон (фермер) хўжаликлари сони тобора ошиб бормоқда ва улар иқтисодий жиҳатдан янада мустаҳкамланаяпти. Диққатга сазовор томонларидан бири шундаки, мамлакатимиз ҳукумати хусусийлаштирилган фермалар жамоаларига, деҳқон (фермер) хўжаликларига тўла эркинлик бериш билан бир қаторда уларни ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлаш, ёрдамлашиш чораларини кўрмоқда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан ўтган йили ва бу йил қабул қилинган қарорларга мувофиқ хусусийлаштирилган чорвачилик фермаларига озуқа етиштириш учун ҳар бир минтақанинг хусусиятлари ҳисобга олинган ҳолда ва шартли мол бошига мутаносиб равишда ер майдонлари ажратиб берилди. Ана шу ҳиссадорлик жамиятларига ва деҳқон (фермер) хўжаликларига автобензин, дизель ёнилғиси ажратиш ҳам ҳукумат қарорига кўра қатъий равишда амалга оширилмоқда. Хусусийлаштирилган фермаларга 1995 йилда давлат ресурслари ҳисобидан кунжара ажратилганлиги озуқа таъминотида катта мадад бўлди. Бундай жамоаларга банклар томонидан қарз бериш ҳажми кўпайтирилаётганлиги, уларни иқтисодий жиҳатдан қўллаб-қувватлашга катор жамғармаларнинг жалб этилаётганлиги ҳам муҳим аҳамият касб этмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Чорвачиликда хусусийлаштиришни давом эттириш ва хусусий тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорида белгилаб берилган вазифаларнинг бажарилиши бу соҳадаги ишларни янги босқичга кўтариш имконини беради. Ушбу ҳужжатда кўпгина тадбирлар қаторида «Чорвачилик фермаларини хусусийлаштиришда янги мулкдорларнинг улуш қўшиб қатнашишлари асосида мавжуд коммуникациялар, озуқа цехлари, транспорт воситалари ва қишлоқ хўжалиги техникаси негизида ширкатлар ташкил этиш назарда тутилсин» дейилганлиги ишни ривожлантириш учун масалалар изчил ҳал қилиб борилаётганлигидан далолат беради.

Шу ўринда кейинги икки-уч йил давомида кишилар ўртасидаги ўзаро суҳбатларда, тармоқ ходимларининг мулоқотларида қуйидаги фикр-мулоҳаза бот-бот тилга олинганлигини айтиб ўтиш жоиз:«Ҳар бир ҳиссадорлик жамоаси, фермер ўзича хўжалик юритмоқда. Бу чорва моллари бош сонининг маълум даражада камайишига, наслчилик ишлари ёмонлашишига сабаб бўлмасмикин? Шу ҳолатлар уч-тўрт йил ўтганидан сўнг чорвачилик маҳсулотлари ҳажмига таъсир этмасмикин?» Шундай ўйлар юртимиз ҳар бир фуқаросининг кўнглидан ўтиши табиий. Республикамиз ҳукуматининг юқорида таъкидланган қарори билан атрофлича танишганимизда бу долзарб масала ҳам чорвачиликни ҳар томонлама ривожлантириш дастуридан ўрин олганлигига, зарур чоралар белгиланганлигига ишонч ҳосил қилдик. Мазкур ҳужжатда чорва наслчилигини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш, унга давлат ресурсларидан омихта ем билан таъминлаш, қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳузурида чорвачиликда наслчилик ишлари бўйича давлат инспекциясини ташкил этиш, Андижон, Наманган, Самарқанд, Тошкент, Фарғона вилоятларида янги наслчилик заводлари ва хўжаликларини тузиш сингари ғоят муҳим тадбирлар белгиланган. Қарорнинг олтинчи бандида «Хусусийлаштирилган фермалар, деҳқон (фермер) хўжаликлари ва аҳолининг шахсий ёрдамчи хўжаликларидаги маҳсулдор моллар подасини мунтазам янгилаб бориш мақсадида наслчилик заводлари ва хўжаликларининг рўйхати 3-иловага мувофиқ тасдиқлансин», дейилган. Бу рўйхатда республикамиздаги чорвачиликка ихтисослашган, узоқ йиллар давомида наслчилик борасида бой тажриба тўплаган йигирма бир йирик хўжалик қаторида Сирдарё туманидаги «Малик» ширкатлар уюшмаси ҳам қайд этилган.

Дарҳақиқат, «Малик» ширкатлар уюшмаси ўзининг кўпгина ибратли ишлари билан мамлакатимизда шуҳрат қозонган хўжалик саналади. Наслдор чорва молларини боқиш, уларни табиий-иқлим шароитга мослаштириш, маҳсулдорликни ошириб бориш соҳасида бу ерда қимматли тажриба тўпланган. Хусусан, Голландия ҳамда Германиянинг зотдор қорамолларини чатиштириш, Ўзбекистон шароитига иқлимлаштириш йўлида мазкур хўжаликда кўп йиллар давомида тажриба ва амалий ишлар олиб борилиб, яхши натижаларга эришиб келинмоқда. Бу борада Ўзбекистонда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалиги ходими Дармон Чилтонов, тажрибали мутахассис Владимир Алексеевич Савкин, хўжалик бош зоотехниги Велор Сергеевич Ким, ферма мудири Анорбой Қўзибоев сингари чорва фидойиларининг хизмати катта бўлаяпти.

— Ҳозирги пайтда хўжалигимиздаги мавжуд иккита чорвачилик фермасида 2400 бош қорамол, шу жумладан 801 бош соғин сигир боқилмоқда, — дейди «Малик» ширкатлар уюшмаси бошқаруви раиси Амир Арслонович Раҳмонов. — Хусусийлаштирилган фермаларга, фермер хўжаликларига, аҳоли шахсий ёрдамчи хўжаликларига зотдор қорамолларни етказиб бериш, наслчилик билан изчил шуғулланиш, сут етиштиришни тобора кўпайтириш чорвачилигимизнинг энг асосий йўналишлари ҳисобланади. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорига мувофиқ, хўжалигимизга наслчилик заводи мақоми берилганлиги, олдимизга ғоят муҳим вазифалар қўйилганлиги зиммамиздаги масъулиятни янада оширди. Ҳозирги пайтда фермамизда 500 бош зотдор буқа етилиб турибди. Ана шу наслли қорамолларни хусусийлаштирилган фермаларга, деҳқон (фермер) хўжаликларига, аҳоли шахсий ёрдамчи хўжаликларига сотиш имкониятига эгамиз. Яқинда Тошкентдаги «Элвер Зигот» ташкилоти билан 80 бош наслли қорамол сотиш юзасидан шартнома тузилиб, дастлабки туркумини олиб кетишни бошлашди. Хусусийлаштирилган фермаларга, деҳқон (фермер) хўжаликларига наслдор чорва молларини сотиб олиш учун банк ва жамғармалардан қарз бериш масаласи жойларда изчил ҳал этиб борилса, бу борадаги ишлар янада ривожланган бўлур эди. Чорвачилик соҳасида катта тажриба тўплаган жонкуярларнинг ибратли ишларини уларнинг ворислари давом эттиришмоқда. Ўз ишининг фидойиси бўлган кишилар тажрибасига таяниб, бутун жамоани зиммамиздаги вазифаларни бажаришга сафарбар этаяпмиз.

Хўжалик чорвадорлари сутчилик йўналишида ҳам катта муваффақиятларга эришмоқдалар. Февраль-март ойларида ҳар бир сигирдан ўртача 9-10 литрдан сут соғиб олган бўлса, апрель-май ойларига келиб жониворларга кўк озуқа берила бошлангач, бу кўрсаткич 12-13 литрга етди. Яъни ҳозирги пайтда кунига 8,5-9 тонна серқаймоқ сут соғиб олинаяпти.

Яна бир эътиборга молик жиҳати шундаки, фермага туташ, хорижий ускуналар билан таъминланган корхонада сут замонавий технология асосида қайта ишланиб, етти-саккиз хил маҳсулот тайёрланмоқда. Бу корхона хўжаликни хом ашёнинг маълум қисмини узоққа олиб бориш харажатларидан халос этди, ёз кунлари сутнинг бузилиб қолиш хавфидан қутқарди. Энг асосийси, хўжалик хом ашёни эмас, балки тайёр маҳсулотни сотишга ўтиши даромадни икки-икки ярим баравар кўпайтириш имконини бермоқда. Қишлоқдан шаҳарликлар дастурхонига ранг-баранг, тотли маҳсулотлар тортиқ этилаётганлиги агросаноат мажмуида олиб борилаётган туб ўзгаришлар, иқтисодий ислоҳот самарасидир.

С. САЙДАЛИЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

СУРАТЛАРДА: 1. Моҳир сут соғувчи Хадича Ҳакимова, ферма мудири Анорбой Қўзибоев ва пешқадам чорвадор Марина Набиуллиналар маҳсулдорликни ошириш хусусида фикрлашишмоқда.

2. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалиги ходими Дармон Чилтонов (ўнгдан), сутни қайта ишлаш цехи мудири Меҳрали Ғибаров, ветеринария врачи Шевкет Мустафоев, бош зоотехник Вилор Ким тайёр маҳсулотни кўздан кечиришмоқда. 3. Хўжалик чорвачилик фермасида шундай зотдор жониворлар боқилмоқда.

Шоназар ИБРОҲИМОВ олган суратлар.

ҚОЗОҒИСТОНДА ЎЗБЕКИСТОН КУНЛАРИ ОЛДИДАН

ДЎСТ НАЗАРИ — ДИЛ МАЛҲАМИ

Дўстлик — дилларни дилларга, элларни элларга боғловчи энг мустаҳкам ришта. У гўё меҳр-муҳаббатдан йўғрилган, қалбларни тўлдириб турадиган улуғ қудрат.

Ўзбек ва қозоқ халқларининг қадрдонлиги қадим замонлардан бошланган. Сув ичар дарёлари, экин экар ва чорва боқар яйловлари туташ, урф-одатлари, тўю маъракалари, куй ва қўшиқлари монанд бу икки халқнинг тақдири ҳам бир-бирига бениҳоя ўхшашдир. Зеро, тез-тез учрашиб, ўзаро дийдорлашиб туришлар уларни яна ҳам яқинлаштиради, иноқлигини мустаҳкамлайди. Ўтган йили 23-27 май кунлари Ўзбекистонда Қозоғистон кунлари бўлиб ўтган эди. Бу йил 20 майда Қозоғистонда Ўзбекистон кунлари бошланади. Дўстлик учрашувига таниқли хонандалар, ёзувчилар, матбуот ходимлари, ишбилармонлар ва эл ардоғига сазовор ансамбллар ташриф буюрмоқда. Шу улуғ тантана арафасида мухбиримиз Д. Саъдуллаев «Нурлы жол» газетаси бош муҳаррири, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси қозоқ адабиёти кенгаши раиси Қалдибек Сейдановнинг дўстлик ҳақидаги фикрларини қоғозга туширди.

— Айни пайтда Ўзбекистонда миллиондан ортиқ қозоқлар яшайди. Улар киндик қони томган бу тупроқни ўз она-Ватаним деб эъзозлайдилар. Шу заминда таваллуд топганим учун Ўзбекистон тупроғини кўзимга суртаман. Икки оға-ини дўстлигига адабиётларимиз дарғалари улкан ҳисса қўшишган. Улар бир-бирининг бахти-саодати учун қўлни-қўлга бериб, оғир кунларда ҳам бирга бўлишган. Улар орасига ҳеч бир куч нифоқ сололмаган. Энг қийин пайтда ҳам дўстликка садоқат кўрсатиб яшашган.

Архон Енисей ва Талос ёқаларида топилган ёдгорликлар ҳамда Маҳмуд Қошғарий, Юсуф Боласоғуний, Хожа Аҳмад Яссавийнинг асарлари ҳар икки халққа тегишлидир. Шунингдек, Алпомиш ва Гўрўғли достонлари ҳам ўзбек ва қозоқлар орасида кенг тарқалган. Ҳатто қозоқ оқинлари Алишер Навоий асарларини қўлларига думбира олиб бепоён чўлларда куйлаганлар. Айниқса, XIX асрнинг иккинчи ярмида яшаган хассос шоир Абай Қўнанбоев Алишер Навоийни устозим деб тан олган. Асарларидан илҳомланиб назирагўйликлар қилган. Ҳатто катта ўғли Оқилбойга унинг «Саббаи сайёр» достони асосида «Жарроҳ» номи билан асар яратишни маслаҳат қилган. Ўзи эса «Искандар» достони асосида «Искандар» поэмасини яратган. У ўзбек халқига, унинг маданияти ва адабиётига юксак баҳо бериб, шундай деган: «Ўзбеклар экмаган экин, улар олмаган ҳосил, савдогарлари бормаган ер, хуллас, уларнинг қўлидан келмаган иш йўқ. Зийраклик, моҳирлик, эпчиллик, уддабуронлик ҳам шуларда. Сиполик, одоблилик ҳам шуларда». Ажойиб ижодкор Абайни Ўзбекистонда барча ҳурмат қилади. Яқинда унинг 150 йиллик тўйи тантанали нишонланади.

Бугун Ойбек билан Мухтор Авезов, Ғафур Ғулом ва Собит Муқонов, Миртемир ва Абдулла Тожибоев сингари устоз адиблар бошлаган дўстона ҳамкорликлар ҳамон давом этмоқда. Менинг ҳам Қозоғистонда дўстларим кўп. Шоирлардан Қодир Мирзаалиев, Мухтор Шохонов, Ҳайрат Жумағалиевлар, олимлардан устозим академик Муҳаммаджон Қоратоев, профессорлар — Раҳмонқул Бердибоев, Муслим Бозорбоев ва Файзулла Урозаевлар билан қадрдонмиз. Ўз даврида Ғафур Ғулом халқларимиз ҳақида «бир китобнинг икки бети», дея жуда топиб айтган эди.

Тарихга мурожаат қилганимиз сайин қон-қардошлигимизга янги-янги ашёвий далиллар топилаверади. Масалан, Юнусхоннинг катта қизи Қутлуғ Нигор хоним Шоҳ Бобурнинг онаси бўлса, иккинчи бир кичик қизи Қуб Нигор хоним қозоқ тарихчиси ва шоири Муҳаммад Ҳайдар Дувлатийнинг онаси бўлгани тарихдан маълум. Шу ўринда яна бир тарихий мисол келтиришни лозим топдим. Шайбонийхон қўл остидаги аҳоли орасида қозоқ уруғлари кўпчиликни ташкил этган. Шунинг учун ҳам бу хонлик тарихида ўзбек ва қозоқ хонлиги деган ном билан ҳам аталган. Ҳақиқатан бу икки халқнинг илдизлари бир.

Яқинда бўлиб ўтган Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг II сессиясида Президентимиз Туркистон ўлкаси халқлари ўзаро дўст ва биродар яшашлари бу минтақада фаровонликни яратишда асосий омил эканини таъкидлади. Юртбошимиз: «Марказий Осиёда фаол меҳнат қилаётган жамоатчилик бизга ота-боболаримиздан муқаддас мерос бўлиб қолган тарихий бирлик туйғусини, муқаддас Туркистон туйғусини қайтадан тиклаши, халқларимиз қалбига пайванд этиши мақсадга мувофиқ бўлур эди», — дея барчани «Туркистон — умумий уйимиз» деб номланган жамоатчилик ҳаракатини тузишга чақирди.

Инсон сийланган жойида азиз деган бир ибора бор. Ўзбекистонда туғилганимдан ҳеч ҳам афсусланмайман. Бугунги кунда республика газетасига бош муҳаррирлик қиляпман. 31 йилдирки, ўзбек ва қозоқ халқлари дўстлигига бағишлаб ҳар икки тилда 8 та китоб ва рисолалар чоп эттирдим. Ўзбек халқининг маданияти сингари бағри ҳам кенг. Мен буни ўз ҳаётимда синаб кўрдим. Бугунги бўлаётган иқтисодий қийинчиликлар бари ўткинчи. Уларни якка-якка енгандан кўра биргаликда енгиш осонроқ. Дўст назари дилга малҳам бағишлайди.

Марказий Осиёда яшовчи халқлар улкан бир буюк чинорнинг бутоқларидир. Ана шу кўркам чинорнинг гуркираб ўсиши энди қадрдонлигимизга боғлиқ. Туркистон деб аталмиш бу заминни севиб ардоқлай олсаккина ҳаётимиз гуллаб-яшнайверади. Қадимий ва навқирон Самарқандни кўриб қанча ҳайратга тушсам, Қозоғистондаги Медеу манзаралари мени шунчалик ўзига ром этиб ҳайратлантиради.

Дарҳақиқат, нияти бир, мақсади бир, жондош ва қондош халқларнинг учрашишлари нақадар қувончли. Бу дўстликнинг янада барқ уришига алоҳида аҳамият бераётган Президентларимиз — Ислом Каримов ва Нурсултон Назарбоевларга ташаккур билдирмоғимиз керак. Бугун бизга бу бирлик, ҳамкорлик, тотувлик ва ўзаро ёрдам ҳар қачонгидан ҳам зарур. Олматида Ўзбекистон кунларининг бўлиб ўтиши кўҳна Туркистон ҳудудида осойишта ва тинч ҳаёт кечаётганидан дарак беради.

Илоҳим, ана шу барқарорликка кўз тегмасин. Бу маконда тўй устига тўй бўлиб, куй ва қўшиқ баралла жаранглайверсин!

Сўлим ва баҳаво табиат қўйнида дам олишнинг ҳам ўз гашти бор. Шу мақсадда республикамизда кўпгина соғломлаштириш марказлари ташкил этилган Касби туманининг «Майманоқ» санаторийси ҳам ана шундай шифобахш масканлардан. Бу ерда дала меҳнаткашларининг мириқиб дам ва муолажа олишлари учун барча шарт-шароитлар мавжуд. Шунингдек, беморларни нина билан даволаш ҳам йўлга қўйилган.

СУРАТДА: катта ҳамшира Саодат Раҳматова беморни тиббий кузатувдан ўтказаяпти.

Б. ИСМОИЛОВ олган сурат.

ВАФОНИНГ УЗУН ЙЎЛИ

Пискент туман Музаяна Алавия номидаги марказий кутубхонада шоира Зулфия таваллудининг 80 йиллигига бағишлаб «Вафонинг узун йўли» деб номланган адабий мусиқий оқшом бўлиб ўтди. Асримизнинг улкан шоираси Зулфия ижоди, унинг ҳаёт йўли, яратган асарлари хусусида кечага ташриф буюрган Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг бир гуруҳ ижодкорлари, туманда яшаб ижод этаётган шоир ва ёзувчилар, журналистлар тўпланганларга сўзлаб бердилар. Шоира яратган ижод мактаби, унинг ўзига хос такрорланмас шеърияти, ўзбек адаб[и]ёти ривожига қўшган ҳиссаси маданият уйи ва кутубхона ходимлари томонидан тайёрланган мазкур тадбирда ўз аксини топган. Марказий маданият уйи бадиий ҳаваскорлик жамоалари шоиранинг асарларини ёддан ўқишди. Рустам Боййигитов раҳбарлигидаги «Ёшлик» ашула ва рақс ансамбли ижодий жамоаси тақдим этган Зулфия шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар ҳам кечага файз бағишлади.

Салоҳиддин СИРОЖИДДИНОВ.

Маданият янгиликлари

СОВРИНДОР ҚИЗИҚЧИ

Боғдод туманида Теша қизиқнинг 95 йиллигига бағишланган қизиқчи ва аскиячиларнинг Фарғона вилоят кўрик-танлови бўлиб ўтди. Унга туман ҳокимлиги раҳнамолик қилди. Кўрик-танловга 13 та шаҳар ва туманлардан қизиқчилар ва аскиячилар қатнашди. Ҳакамлар ҳайъатининг раиси Муҳиддин Дарвешев ёш қизиқчилар санъатини юқори баҳолади. Танловда Қўқон, Марғилон, Фарғона шаҳарлари ва Охунбобоев, Бувайда туманлари қатнашчилари ўзларининг ичакузди аскиялари билан томошабинларни хурсанд қилишди. Қўқон шаҳар аскиячилар гуруҳи, Марғилон шаҳар қизиқчилар гуруҳи биринчи, Охунбобоев туман қизиқчилар гуруҳи иккинчи, Бувайда тумани қизиқчилари учинчи ўринга сазовор бўлишди. Якка ижрочилик бўйича биринчи ўрин Учкўприк туманидан Содиқжон Ҳасановга, иккинчи ўрин Ўбекистон туманидан Норматжон Исоқовга, учинчи ўрин эса Қўқон шаҳридан Равшанжон Зуннуновга ва Марғилон шаҳридан Иқболжон Шукуровга берилди. Биринчи ўринни олганлар аскиячи ва қизиқчиларнинг республика кўрик-танловида қатнашиш имкониятига эга бўлишди.

БАСТАКОРЛАР ТАНЛОВИ

Андижон шаҳридаги маданият саройида вилоятда биринчи марта бастакорларнинг кўрик-танлови бўлиб ўтди. Унда 15 нафар бастакорлар иштирок этишди. Улар томонидан кейинги йилларда басталанган 70 га яқин куйлар қўшиқлар, ҳакамлар ва томошабинлар ҳукмига ҳавола қилинди. Танлов якунида ҳакамлар ҳайъатининг қарорига кўра, биринчи ўринни Марҳамат туманидан Аминжон Пармонов, Андижон шаҳридан Фозилжон Қобуловлар эгаллашди. Шунингдек, иккинчи ўринга Избоскан туманидан Комилжон Қўчқоров, Асака туманидан Ғуломжон Рўзибоев, Қўрғонтепа туманидан Мадаминжон Саматовлар, учинчи ўринга Миродил Ҳамидов ва Миродил Олимовлар сазовор бўлишди. Ушбу танлаб олинган куй ва қўшиқлардан «Марҳабо талантлар» телеконкурсида фойдаланишга қарор қилинди. Вилоят маданият ишлари бошқармаси томонидан ғолибларга «Фахрий ёрлиқ»лар ва пул мукофотлари топширилди.

Гулнора ҚУРБОНОВА.

МУЧАЛ ТЎЙИ

Бухоро туман маданият уйида Нарзулло Ашуров номли маҳалла қўмитаси билан ҳамкорликда кўча байрами бўлиб ўтди. Унда Холмуродов кўчасида истиқомат қилувчи қарияларнинг мучал тўйлари нишонланди. Тадбирда ҳаваскорларнинг чиқишларига кенг ўрин берилди. Айниқса, йиғилганларда «Лола» ашула ва рақс халқ дастаси қатнашчиларининг дилбаро куй ва қўшиқлари, оромижон рақслари катта таассурот қолдирди.

ҲАМШИРАЛАР БАЙРАМИ

Жондор туманида «Ҳамшира — 95» кўрик-танлови ўтказилди. Унда ўз қобилиятини, зукколигини намойиш эта олган ва ҳакамлар олқишига сазовор бўлган туман туғруқхонаси ҳамшираси Туйгул Самиева биринчи ўринни қўлга киритди. Туман касалхонаси ҳамширалари Умида Равшанова иккинчи ўринни, Зебо Санаева учинчи ўринни эгаллашди. Ғолиблар пул мукофоти ва қимматбаҳо совғалар билан тақдирландилар. Кечанинг файзли ва мазмунли ўтишига Усмон Жабборов раҳбарлигидаги «Дилдор» ашула ва рақс дастаси ўз ҳиссасини қўшди.

Гулмира МУСАЕВА.

ҚАДРЛАГАННИНГ ҚАДРИ ОШАР

Мутахассислар цементни қурилишнинг нони деб аташади. Чиндан ҳам цемент иншоотлар барпо қилишда бош ашё, унинг ўрнини бошқа ҳеч нарса боса олмайди. Серқуёш диёримиз қурилишлар майдонига айланган шу кунларда бу материалга талаб катта. Яқинда. «Оҳангаронцемент» акционерлик жамиятида бўлдиқ. Тўғриси, биз ишлаб чиқариш масаласи билан эмас, цемент тайёрлаб берувчи кўпмингсонли жамоани ижтимоий муҳофаза қилиш қандай йўлга қўйилгани билан қизиқдик.

— «Оҳангаронцемент» бозор шароитида барқарор ишлаётган корхоналардан бири, — дея сўз бошлади касаба уюшма комитетининг раиси Эркин Толипов. — Имкониятлардан тўла фойдалана билиш, илғор иш усули ва тажрибаларни кенг оммалаштиришда ҳикмат кўп. Меҳнат аҳлининг ижтимоий муҳофазаси кучайтирилган, умуман инсонни қадрлаш, иззат-ҳурматини жойига қўйиш муносиб баҳолангани сари, унга мутаносиб равишда техникавий-иқтисодий кўрсаткичлар ҳам салмоқли бўлмоқда.

Корхона ҳудудида бўлиб, ишчиларнинг маданий-маиший шароити, ҳордиқ чиқариш ва соғлиғини тиклаш масалалари маъмурият ҳамда касаба уюшмаси комитетининг диққат марказида эканига ишонч ҳосил қилдик. Ошхона, чойхона, тиббий даволаш ва бошқа муассасалар жамоа хизматида. Ҳамма цехларда душхоналар ишлайди. Ишчи-хизматчиларни ижтимоий-моддий ҳимоя қилиш иккала томон имзолаган шартнома билан кафолатланган. Маъмурият билан касаба уюшмаси комитети ўртасида тузилган бу амалдаги ёзма ҳужжат бандларида томонларнинг мажбуриятлари аниқ-равшан кўрсатилган. Унда қайд этилишича, ҳар бир ишчи-хизматчи йилига бир марта санаторий-профилакторийга бориб текинга дам олади. Ойига бир неча киши Тошкент-2 тиббиёт институтида малакали врачлар назоратида даволаниб қайтади. Барча сарф-харажатларни корхона кўтаради. Меҳнат таътилига чиққанларга иш стажига қараб ўртача маошнинг 50 фоиздан 250 фоизгача миқдорида ёрдам пули берилади. агар ишловчи йил давомида бир марта ҳам касалланмай ишга қатнаган бўлса, бу миқдор бир ярим баробаргача оширилади. Меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомига доимо риоя қилиб келганлар бир ойлик овқат ва транспорт пули билан сийланади. Жамоада 5 йил ишлаб қўйганларнинг фарзандларига ясли ва боғча хизмати бепул. Ўн йилдан бери ишлаб келаётганларнинг ўғил-қизларига ёзги соғломлаштириш оромгоҳларига йўлланмалар текинга тарқатилади. Корхонанинг Лошкерикдаги болалар оромгоҳида ҳар йили ёз мавсумида 1000 дан зиёд ўғил-қиз мириқиб дам оладилар. Ишчи-хизматчиларнинг балоғатга етган ўғил-қизлари маъмурият ҳисобидан корхонага асқотадиган ихтисослар бўйича ўқишга билим юртларига юборилади.

Корхонада муқим ишлаб келаётганлар учун яратилган имтиёзларга ҳавас қилинса арзигулик. Пенсионерларга, ўн йилдан бери муқим ишлаб келаётган ишчи-хизматчиларнинг юбилей санасига салмоқли моддий ёрдам кўрсатиб борилади. Цехларда, лабораторияларда сирғалувчан жадвал асосида ишловчи аёллар икки ой олдин декрет таътилига чиқиш ҳуқуқига эга. Ёш боласи бор оналарга фарзанди уч ёшга тўлгунгача нафақа тўланади. Жамоа аъзолари қиш учун қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиб олишларига пул маблағи оладилар.

Цемент ишлаб чиқарувилар хорижга чиқиш йўлларини изчиллик билан қидирмоқдалар. Покистон билан товар айирбошлаш йўлга қўйилган. Ҳиндистонлик ишбилармон мутахассислар ёрдамида турли ҳажмда цемент қопланадиган цех қурилмоқда. У шу йил ёзда фойдаланишга топширилади. Маъмурият ва касаба уюшма комитети ҳамкорликда механизациялаш-автоматлаштириш жараёнида қисқартиришга тушган ишчи кучлари учун қўшимча бандлик ўринларини яратишмоқда. Шу мақсадда шлакоблок ишлаб чиқарадиган цехлар, коржомалар тикадиган кичик корхоналар ташкил қилинмоқда. Бу каби қулай шарт-шароитлар ва имтиёзларни яна келтириш мумкин. Ўз навбатида жамоа ғамхўрликларга, иззат-икромга унумли меҳнати билан жавоб бермоқда. Қадрланганнинг ғайрати жўшади, деб бежиз айтмаганлар.

Будир ПЎЛАТОВ,
Тошкент вилояти касаба уюшмалари кенгаши матбуот марказининг мудири.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ВАЗИРЛИГИ

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

Р.Мусамуҳамедов номли Тошкент мева-сабзавотчи[лик] техникуми 1995-96 ўқув йили учун ўрта (11 синф ва тўлиқсиз ўрта (9-синф) маълумотлиларни кундузги бўлимларга, ўрта маълумотлиларни сиртқи бўлимларга қуйидаги мутахассисликлар бўйича ўқишга қабул қилади:

1. «Агрономия» бўлими - мева-сабзавотчилик агрономи.
2. «Мева-сабзавотларни сақлаш ва қайта ишлаш» бўлими - техник-технологлар.
3. «Виночилик технологияси» бўлими - техник-технолог.
4. «Консервалаш технологияси» бўлими - техник-технолог.

ЎҚИШ МУДДАТЛАРИ

Кундузги бўлимларда: ўрта маълумотлилар учун 2 йилу 6 ой; тўлиқсиз ўрта маълумотлилар учун 3 йилу 6 ой. Сиртқи бўлимларда - 3 йилу 6 ой.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги фанлардан кириш имтиҳонлари ва тест синовлари топширадилар:

Барча мутахассисликлар бўйича ўрта маълумот билан кундузги ва сиртқи бўлимларга кирувчилардан имтиҳонлар тест синовлари асосида амалга оширилади.

Кундузги бўлимга тўлиқсиз ўрта маълумот билан кирувчилар:

Математика (оғзаки);

Она тили (ёзма)дан имтиҳон топширадилар.

Аризаларни қабул қилиш муддатлари:

Барча мутахассисликлар бўйича ўрта маълумот билан кундузга ва сиртқи бўлимларга кирувчилар - 1 июндан 20 июлгача;;

Тўлиқсиз ўрта маълумотлилар учун - 1 июндан 31 июлгача.

Имтиҳонларни топшириш ва тест синовларининг муддатлари:

Урта маълумотли кирувчилар учун кундузги ва сиртқи бўлимларда тест синовлари 30 июлда ўтказилади.

Тўлиқсиз ўрта маълумотли кирувчилар учун кириш имтиҳонлари 1-20 августда ўтказилади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни қабул комиссияга топширишлари керак:

1. Директор номига ариза.
2. Маълумоти ҳақидаги ҳужжатнинг асл нусхаси.
3. 086-У шаклидаги тиббий маълумотнома.
4. 3х4 см ўлчамли 6 дона фотосурат.
5. Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқишга кирувчилар иш жойидан маълумотнома ёки меҳнат дафтарчасидан кўчирма топширадилар.
6. Паспорт ва ҳарбий хизматга тааллуқли ҳужжат қабул комиссиясига шахсан кўрсатилади.

Тест синовлари ва кириш имтиҳонлари натижаси бўйича танловдан ўтганларга ётоқхона ҳамда стипендия умумий тартибда берилади.

ЭСЛАТМА:

1. Тўлиқсиз ўрта маълумотлилар кундузги бўлимнинг «мева-сабзавотларни сақлаш ва қайта ишлаш» мутахассислигига қабул қилинади.
2. «Консервалаш технологияси» бўлимидан бошқа бўлимларда сиртқи таълим мавжуд.
3. Тест синовлари табиий фанлар (физика, химия, ботаника, зоология) ва она тили бўйича бир кунда ўтказилади.
4. Бошқа давлатларнинг фуқаролари шартнома асосида тест синовлари натижаларига кўра қабул қилинадилар.

Манзилимиз: 702015, Тошкент вилояти, Тошкент тумани, Кенсой қишлоғи. Автобуслар: Тошкент метросининг «Чорсу» бекати ёнидаги автостанциядан 478-автобусда «Техникум» бекатигача ёки метронинг «Мустақиллик» бекати ёнидаги «Истиқлол» автостанциясидан 169-автобусда «Шўро бозори» бекатигача.

Техникум маъмурияти.

МОҲИР ТЕННИСЧИЛАР БЕЛЛАШУВИ

Пойтахтдаги «Динамо» теннис клубида бир ҳафта мобайнида профессионал теннисчилар ўртасида «Буюк ипак йўли» Сателлит халқаро турнири бўлиб ўтди. Унда 15 та давлатдан ташриф буюрган теннис усталари иштирок этишди.

Биринчи босқич турнирида ҳамюртимиз Олег Огородов ғолиб чиқди. У франциялик Жиром Луисталутни 2:0 (6)2, 6(4) ҳисобида мағлуб этди. Жуфтлик мусобақаларида франциялик Жиром Луисталут ҳамда Максим Боилар ғолиб деб топилдилар.

Турнирнинг иккинчи босқичи Самарқанд шаҳрида бўлиб ўтади. Ундан сўнг теннис усталари Фарғонага йўл оладилар. Май ойининг охирларида эса яна Тошкентга [illegible] ола[illegible] учала босқичда маҳоратли, деб тан олинган теннисчилар кортларда беллашадилар.

СУРАТЛАРДА: пойтахтлик моҳир теннис устаси Олег Огородов (чапда) ва франциялик Жиром Луисталут.

Алимурод МАМАДАМИНОВ олган сурат.

Футбол

КУЧЛАР ТЕНГ КЕЛДИ

Чарм тўп мухлислари «Нефтчи» — «Пахтакор» учрашувини ўзгача қизиқиш билан кутишгани сир эмас. Бунинг қатор сабаблари бор. Зеро, мустақиллик шарофати ила республикамиз ўз миллий биринчилигини ўтказа бошлагач, дастлабки икки мавсумда айнан ушбу командалар ғолибликка асосий даъвогар бўлишди. Аввалига тажрибали «Пахтакор»га омад кулиб боққан бўлса, кейинчалик «Нефтчи» кетма-кет уч марта чемпионлик унвонини қўлга киритди. «Пахтакор» эса аста-секин мавқеини бой бериб, ўтган йили атиги саккизинчи ўринни банд қилди.

Равшанки, бундай натижа мухлисларни ҳам, мутасадди ташкилотларни ҳам қониқтирмади. «Пахтакор»нинг аввалги шуҳратини тиклашга қаратилган қатор тадбирлар кўрилди, жумладан Голландиядан янги мураббий таклиф этилди. Шунга қарамай, команда мавсумнинг илк урашувида ўз майдонида мағлубиятга учраб, ишқибозлар дилига ғулғула солиб қўйди. Лекин Термиздаги ғалабадан сўнг «Пахтакор» қаддини дадил ростлай бошлади. Афтидан, ўйинчиларда ўз куч-маҳоратига ишонч уйғониб, ҳар бир учрашувда кўтаринки руҳда тўп суришга имкон бермоқда.

«Нефтчи» эса ўтган йилги мағлубиятсиз ўйинни давом эттириб, асосий рақобатчилари — «Навбаҳор», МҲСК, «Сўғдиёна»ни бирин-кетин доғда қолдириб, яна якка пешқадам бўлиб олди. Агар «Пахтакор» ҳам майдондан бўйин эгиб чиқиб кетадиган бўлса, фарғоналикларнинг бу йилги мавсумда ҳам олтин медалларни қўлга киритишига деярли шубҳа қолмас эди.

Амалда эса кучлар тенг келиб, учрашувда 1:1 ҳисоби қайд этилди. Ўйин ойнаи жаҳон орқали тўла намойиш этилгани учун уни батафсил шарҳлашга ҳожат йўқ. Командалар Фарғонада тўп суришгани инобатга олинадиган бўлса, дуранг натижа пахтакорчиларни кўпроқ қониқтиргани ни илгаш қийин эмас. Зеро, иккинчи даврада улар «Нефтчи»ни ўз майдонида қабул қилишади. Ҳамжиҳатлик, бир-бирини тушуниш, маҳорат борасида янги поғонага кўтарилиш учун имкониятга эга бўлишади. Шунга мувофиқ такрорий беллашув янада кескинроқ, янада шиддатлироқ ўтиши турган гап.

Нима бўлганда ҳам «Пахтакор» асосий синовдан муваффақиятли ўтди, дейишга тўла асос бор. Лекин «Нефтчи» ҳам анойи командалардан эмас — фарғоналиклар рақиб майдонида янада омадлироқ тўп суришлари мумкин. Айнан шу боис, агар ўтган йилги натижаларни ҳам ҳисобга оладиган бўлсак, «Нефтчи» олий табақа мусобақаларида ўттиз саккиз ўйиндан буён мағлубият нималигини билмаяпти...

Саккизинчи турнинг қолган учрашувлари натижалари: «Нурафшон» — «Политотдел» — 7:0, «МҲСК — «Темирйўлчи» — 5:0, «Атласчи» — «Навруз» — 3:2, «Динамо» — «Янгиер» — 1:0, «Навбаҳор» — «Сўғдиёна» — 2:1, «Чирчиқ» — АСК — 1:2, «Машъал» — «Трактор» — 0:0.

Шермуҳаммад ЙЎЛДОШ ўғли.

«ЭМАЛЬ»

очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти

ПФ — 115 типидаги оқ, зангори, пистоқи, фил суяги рангидаги эмалларни;

ПФ — 266 типидаги пол учун мўлжалланган эмални

СОТАДИ

Бўёқ идиши қайтариб олинмайди.
Чек ёки аккредитив бўйича ҳақ тўланади.
Маҳсулотларни харидорнинг ўзи Тошкентдан олиб кетади.

Манзилгоҳ: 700073, Фарғона йўли кўчаси, 3-тор кўча, 73-уй. Телефонлар: 91-56-20, 34-24-57.

Бош муҳаррир Неъмат ЁҚУБОВ.

Рўзнома таҳрир ҳайъати: Расулмат ҲУСАНОВ, Мирзажон ИСЛОМОВ, Маҳмуд МИРЗАЕВ, Эркул ЗИКРИЁЕВ, Сиддиқжон МУҲАМЕДЖОНОВ, Мирғиёс ҚАЮМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Суннатилла САЙДАЛИЕВ, Обиджон ҒОФУРОВ (масъул котиб), Равшан БОБОМУҲАМЕДОВ.

МУАССИСЛАР: ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ВАЗИРЛИГИ, «ЎЗМЕВАСАБЗАВОТУЗУМСАНОАТ» КОНЦЕРНИ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР, Муҳаррир ўринбосарлари — 33-44-43, 33-16-27. Масъул котиб — 33-09-93. Масъул котиб ўринбосари — 32-56-25. Деҳқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51,33-09-93. Қайта ишлаш саноати бўлими — 32-56-31. Ижтимоий ҳаёт бўлими — 32-56-34. Чорвачилик бўлими — 32-56-22. Мелиорация ва қишлоқ қурилиши бўлими — 32-56-33. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими —32-56-36, 33-09-93. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-54. Шикоят, хат ва маъмурий органлар бўлими — 32-54-49, 32-54-52. Безатиш бўлими — 32-58-79.

Рўйхатдан ўтиш тартиб рақами 2. Буюртма Г—0194, ҳажми 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А-2. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 20.00

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. 1 2 3 3 4 6.